

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen

Nagradno žrebanje „Slovenec“
KUPOVALCI! Odkrijte v svojem letnem spravilu 50 ODRZKOV, ki vam daje pravico, da se udeležite nagradnega žrebanja. — Rednim naročnikom odreskov ni treba!
152 dragocenih nagrad vas čaka!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Slepiva svoboda

Nobeno geslo nima tolike privlačne moči na človeka in človeštvo kakor svoboda. Zanj so se prelivali potoki krvi in pod njeno zastavo je bila zgodovina priča najplemenitejšim podvigom in najpožrtvovalnejšemu heroizmu; človek pa je, sklicujoč se nanjo, storil svojemu sočloveku tudi toliko krivic, kakor pod nobenim drugim imenom ne. Veliko večino krvavega nasilja na svetu je človeštvo storilo ali pretrpelo in še trpi od ljudi, družb in strank, ki pravijo, da hočejo doseči ali braniti svobodo, in vsak, ki se hoče dokopati do oblasti, si izposodi za svoj ščit svobodo, s katero mami množico, da gre z njim in mu pomaga ustanoviti — diktaturo...

Svoboda je namreč zelo pripravno ime, za katerim lahko vsak krije najrazličnejše blago in najnasprotnjeje namene ter težnje. Prav zato, ker je svoboda v svojem edinom pravem smislu, po katerem pomeni, da človek izbere iz svoje lastne pobude in volje ter notranjega pogona dobro, ogromna vrednota, česar se tudi najbolj neuki in preprosti človek zaveda — zato ljudje tako radi nasedajo na limanice vsakemu, ki se zvisečega načela svobode poslužuje kot sredstva, da najlažje doseže zmago svojega političnega programa, pa najsi ima še tako malo opraviti z resnično svobodo otrok božjih na svetu. Če praviš: svoboda! potem si vsak predstavlja pod njo vse, karkoli si želi v življenju najboljšega, najlepšega in najprijetnejšega v prvi vrsti zase in šele v drugi seveda za svojega sočloveka in za občestvo. Svoboda naj izpolni njegove najbujnejše sanje, vse, kar je mogoče, in vse, kar je nemogoče, naj bo na sebi dobro ali slabo, v resnici in trajno koristno ali pa le hipna prevara — samo da je prijetno in da ustreza nagonu po lastni sreči, naj je v skladu z resnično blaginjo družbe ali pa le egoistična želja posameznika in nekaterih. Danes se svoboda, ki prijetno zveni ušesom, draži domišljijo preprostega človeka in vsebuje v sebi kakor koš najlepših daril pod božičnim drevesom vse, o čemer sanja človeška reva že od rojstva, prodaja pod imenom demokracija.

Tisti, ki s človeško slabostjo zavestno računajo in so si postavili v svoj program, da je dovoljeno vsako sredstvo v dosegu namena — ker morale v tem programu ni in je tudi ne priznavajo, saj imajo človeka samo za tako zvano višje razvito žival — so vrgli sedaj med množico geslo, da morajo vsi ljudje na svetu, pa najsi bodo kateregakoli naroda, vere in prepričanja ter stanu, z roko v roki iti v boj za demokracijo proti onim, ki hočejo ljudstvo oropati njegovih svoboščin. S peklensko preproščino, kakor pravi v svoji nedavni okrožnici škof v Montrealeu Gauthier, so zamislili tudi sodelovanje katoličanov z brezverskimi kolektivisti, ker imajo katoličane za tako neumne, da bodo, omamljeni od gesla, da je treba rešiti demokracijo, pomagali rešiti pred končnim in popolnim polomom boljševizem. Zakaj samo to je cilj propagande ljudi, ki so tam, kjer so še neomejeno na oblasti, pogazili še zadnje sledove svoboščin evropske demokracije in človečanskih pravic, kakor jih je proglasila francoska narodna skupščina 1. avgusta 1789. Komu, ki opazuje to borbo sovjetskih diktatorjev in one množice, ki jim ali prisiljena ali pa v slepi veri sledi, proti fašizmu, ne pade v glavo naš pregovor, kako glasno očita lonec kotlu, da je črn? Če ne bi na žalost na svetu bila neumnost še večja in močnejša od zlobe, bi morali reči, da ta gesla predstavljajo vprav nesramno izrabljanje ene največjih vrednot in dobrin človeštva. Eni in drugi se bore zoper kapitalizem, ki zamenjuje svobodo človeške osebe s čim večjim samovoljstvom posameznika, da se sme udeleževati v svojo lastno korist v škodo drugih — sami pa razumejo svobodo tako, da je za tiste, ki mislijo drugače kakor oni, samo smrt na vešalih ali na tnalu ali pa počasno umiranje v kazenskih taboriščih. Dočim je kapitalizem pretiraval svobodo posameznika, tako da so človekove dolžnosti do družbe padle na ničlo, pa rdeči in rjavi boljševizem tlačita posameznika do prave ničle v političnem in gospodarskem ustroju države, vrh tega pa mu ne dovolita niti samostojno misliti, kar je v kapitalistični družbi več ali manj še smel. Vsi brez izjeme pa so z združenimi močmi pokopali demokracijo, ki je danes postala prava spaka in so se začeli zdaj nanjo sklicevati njeni največji sovražniki.

Demokracija pa je in ostane, prava demokracija namreč v svitu krščanske morale in kulture, in se bo tudi uveljavila, ko bo po plimi zmotnih nauk boljševiškega internacionalizma in v poganstvo pretiranega nacionalizma nastopila oseba in bo končno le zmagala jasna pamet po načelih krščanske resnice. Človek se bo zavedel, da je svoboda visoka vrednota in najbolj privlačna dobrina, da pa ni najvišja, temveč da je podrejena dolžnostim, ki jih ima človek nasproti izviru vseh vrednot in vse resnice, Bogu, in nasproti družabnemu redu, kakor ga Bog hoče, in da mora človek dosegati ta red po svobodni opredelitvi za dobro in pravo. Star nauk krščanske filozofije je, da zlorabljanje katerekoli vrednote lahko postane veliko zlo. Prava svoboda je le tista, ki pomaga človeku in družbi doseči njen pravi večni namen, da je kraljestvo božje na zemlji v pravici in ljubezni. Le v luči tega namena je mogoče doseči pravilno ravnanje med pravicami člo-

Podpredsednik francoske vlade v Londonu

Težišče francosko-italijanskih pogajanj preneseno v London

Francija in Italija — obe glede Španije nepopustljivi

Pariz, 20. maja. b. Pravosodni minister Reynaud je odpotoval včeraj v London in se bo v teku današnjega dne sestal z angleškim zunanjim ministrom lordom Halifaxom. V vladnih krogih govorijo, da je bil Reynaud povabljen v London zato, da tam pojasni stališče francoske vlade glede Španije in glede umika prostovoljcev. Reynaud bo zaradi tega navzoč pri pogajanjih, ki jih vodi danes lord Halifax s francoskim poslanikom Corbinom.

V Franciji že vidijo vzroke napetosti med Italijo in Francijo, ki ogrožajo tudi britansko-italijanski sporazum. Prav tako opažajo mrzlično aktivnost britanske diplomacije, ki se z velikim naporom trudi, da odstrani v najkrajšem mogočem času nesoglasja. Gre predvsem za Španijo, saj je prav španski problem najvažnejši vzrok za vse nesporazume. Stališča v tej zadevi so diametralno nasprotna in bo treba še velikih naporov in popuščanja, da se napeto stanje zboljša.

Italija še vedno odločno zahteva, da Francija takoj zapre svoje meje za pomoč Španiji in da prepove vsako nadaljnje prevažanje orožja in municije. Na ta način hoče Italija pospešiti končni polom republikancev.

Na drugi strani pa Francija zahteva vzpostavitev skupne kontrole nad Španijo in takojšen umik prostovoljcev. Sedaj je vrsta na nevtralnem odboru, kako rešiti španski problem. Poročajo, da se bo danes sestal lord Halifax s predsednikom nevtralnega odbora lordom Plymouthom, nato pa s francoskim poslanikom Corbinom. Sestanek bo bržkone še nocoj in mu bo prisostvoval tudi italijanski poslanik v Londonu g. Dino Grandi. Zaradi tega je težišče francosko-italijanskega spora o Španiji preneseno v London in se edino odločnosti britanske diplomacije pripisuje možnost rešitve, ki bi zadovoljila obe stranki.

Vtis zadnjih dogodkov postaja tem večji, v kolikor jasneje prihaja do izraza vloga Nemčije, ki jo je igrala v prekinitvi pogajanja med Italijo in Francijo. Po informacijah londonskega »News Journala« bi se moral genovski govor šefa italijanske vlade in zavlačevanje pogajanj med Italijo in Francijo v največji meri pripisati pritisku iz Berlina, kajti poučeni krogi trdijo, da nemška vlada izvaja hud pritisk na italijansko diplomacijo. Dejstvo je, da je italijanski zunanji minister grof Ciano pred Hitlerjevim prihodom v Rim izrazil željo lordu

Perthu, naj bi se čimprej končala pogajanja s Francijo in čimprej prevelik interes na tem, da se vojna v Španiji razširi, kajti tako dolgo, dokler traja nejasen položaj v Sredozemskem morju, lahko Berlin z majhno nevarnostjo izvaja pritisk v srednji Evropi. Francoska diplomacija upa na pozitivitev odbora za nevmesavanje, da bi se vsaj po tej stranski polti nekako izgladile neugodne posledice genovskega govora, kajti francoski odgovorni krogi se dobro zavedajo, kakšne posledice bi imel poraz odbora za nevmesavanje na francosko-angleške odnose in na splošen razvoj položaja v srednji Evropi. Francoska vlada se zaradi tega ne bo ustrašila nobenih žrtv, da zagotovi končen uspeh politike nevmesavanja.

Angleški merodajni krogi dobivajo vtis, da ima Nemčija trenutno prevelik interes na tem, da se vojna v Španiji razširi, kajti tako dolgo, dokler traja nejasen položaj v Sredozemskem morju, lahko Berlin z majhno nevarnostjo izvaja pritisk v srednji Evropi. Francoska diplomacija upa na pozitivitev odbora za nevmesavanje, da bi se vsaj po tej stranski polti nekako izgladile neugodne posledice genovskega govora, kajti francoski odgovorni krogi se dobro zavedajo, kakšne posledice bi imel poraz odbora za nevmesavanje na francosko-angleške odnose in na splošen razvoj položaja v srednji Evropi. Francoska vlada se zaradi tega ne bo ustrašila nobenih žrtv, da zagotovi končen uspeh politike nevmesavanja.

Ko je Praga izdelala manjšinski štatut, je Henlein odšel — na počitnice

Praga, 20. maja. AA. Havas. Vodstvo stranke sudetskih Nemcev je objavilo, da je Henlein snoči s soprogo odpotoval na počitnice v Alpe. Stranka sudetskih Nemcev je imela snoči shod, ki se ga je udeležilo 6000 oseb in je govoril poslanec Frank. Po shodu so zborovalci odkorakali v sprejeto po ulicah in je prišlo do delnih spopadov. Več oseb je bilo ranjenih. V Sternbuku je prišlo med demokratskimi Nemci in henleinovci do spopada, Sternbek leži na Moravskem. Ranjena sta bila en demokrat in en henleinovec.

Po večeršnjem shodu stranke sudetskih Nemcev v Nemškem domu v Prazi je prišlo do spopada med Nemci in Čehi. Na obeh straneh je več oseb laže ranjenih. Policija je posegla vmes in aretirala osem Čehov in Nemcev.

»Pod nobenim pogojem ne pristanemo na kompromis«, je snoči na zborovanju izjavil poslanec Henleinove stranke Šonsler (ne Frank, kakor so prvotno poročali). »Ugoditi se bo moralo vsem zahtevam, navedenim v Karlovih Varih«, je nadaljeval govornik. »Veselim se lahko Henleinovega potovanja v London. Zavrnilo bomo manjšinski štatut, če nam ne bo popolnoma ustrezel. Volitve bodo pokazale, da ima Henlein za seboj 95% Nemcev. Češkoslovaška je naša država, toda želimo, da se nam omogoči svobodno izpovedovanje narodnega socializma.«

Demonstracije v Prazi in Brnu

Praga, 20. maja. b. Zadnje dni se množijo spori med pristajši sudetsko-nemško stranke ter ostalimi političnimi strankami republike. V vseh dosedanjih slučajih se je ugotovilo provokatorsko stališče sudetskih Nemcev. Tudi snoči je prišlo do hudih demonstracij sudetskih Nemcev na zborovanju te stranke. Po zborovanju so napravili sudetski Nemci sprevod ter kričali po ulicah »Sie-

heile!« Nosili so tudi kljukaste križe, čeprav je na Češkoslovaškem ta znak prepovedan. Praška policija je hotela na korekten način razgnati demonstrante, navzlic temu pa je prišlo do manjših spopadov. Končno je policija aretirala šest oseb. Demonstracije sudetskih Nemcev so trajale do polnoči. Tudi v Brnu je prišlo do hudih demonstracij, kjer je moralo intervenirati orožništvo z bajoneti. Več oseb je bilo ranjenih. Šele okrog 1 po polnoči so se demonstranti razkropili. Sedaj vlada v mestu popoln red in mir.

General Marič v Turčiji

Na večerji pri turškem vojnem ministru

Ankara, 20. maja. AA. Anatolska: Vojni minister Ozalp je snoči priredil večerjo na čast jugoslovanskemu vojnomu ministru generalu Mariču. Na večerji je bilo 100 povabljenec. Po večerji je bil velik sprejem. Na slavnostni večerji je turški vojni minister Ozalp izrekel zdravico, v kateri je med drugim dejal:

»Gospod minister! V posebno zadoščenje mi je, da lahko danes želim v Turčiji dobrodošle odličnemu državniku prijateljske in zavezniške Jugoslavije. To zadoščenje je tem večje, ker mi obisk vaše ekscelence daje priložnost, da v imenu celotne turške vojske pozdravim v vaši visoki osebnosti vso slavno vojsko naše hrabre zavezničke Jugoslavije. Dovolite mi, da dvignem svoj kozarec na čast Nj. Vel. kralju Petru jugoslovanskemu, na zdravje Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in na zdravje kr. namestnikov, v vašo osebno srečo, gospod general, in v srečo vaše gospe, katere navzočnost nam je v posebno veselje, in da izpijem ta kozarec za blagostanje in srečo plemenitega za-

vezniškega naroda in za slavo njegove hrabre vojske!«

Jugoslovanski vojni minister general Marič je odgovoril s tole zdravico:

»Gospod minister! Prijetno sem ganjen po pri-srečnih besedah, ki ste mi jih izvolili nasloviti. Naj mi bo predvsem dovoljeno, da se vam zanje kar najtopleje zahvalim. Tudi mi je mnogo do tega, da vam izrečem svojo zahvalo za iskreno gostoljubnost, izkazano mi v vaši domovini in v vaši prestolnici. Vaša laskava sodba o naši vojski mi je tem dragocenejša, ker prihaja iz ust odličnega zastopnika prijateljske in zavezniške vojske, iz ust velikega državnika in slavnega vojaka. Kraljevina Jugoslavija posveča zares izredno pozornost vojaški moči in svoji narodni obrambi. Tega pa ne počne zaradi ogrožanja ali kakršnegakoli izzivanja, ampak samo zato, da zagotovi svojemu narodu mirno in dostojno življenje in da mu omogoči, da razvije in izpolni svoje mnogostevilne sposobnosti, da dvigne svoje blagostanje in da izpolni svoje obveznosti. Iz tega vzroka Jugoslavija mora biti in tudi zmerom bo pripravljena lojalno in požrtvovalno služiti vzvišenim ciljem Balkanske zveze in s sodelovanjem prijateljskih zavezniških armad, turške, romunske in grške, braniti ta ideal, izvirajoč iz balkanskega pakta.

S posebnim zadovoljstvom sem sprejel vaše ljubeznivo vabilo, da obiščem vašo moderno prestolnico, posebno, ker se mi je s tem ponudila sijajna priložnost, da se sestanem s svojimi prijatelji, z maršalom Cakmakom in z bivšim predsednikom vlade Ismetom İnönijem, ki sta s svojega obiska v Jugoslaviji pustila nepozaben spomin.

Po svetovni vojni, ko je vse kazalo, da stopi turški narod na robu prepada, se je zdramil ponos naroda in ta ponos je našel dostojen izraz v izredni osebnosti genialnega Kemala Atatürka, ki je razumel dušo svojega naroda, kakor je razumel tudi važnost trenutka. Ali mar ni on najprej z zmago orožja na bregovih Saharije in pozneje pri Dumlupınaru in naposled s svojim peresom 24. julija 1923 v Lasani rešil turški narod? Jugoslavija se veseli napredka zavezniške turške republike in z največjim zadovoljstvom spremlja vsak korak naprej tega prijateljskega in zavezniškega naroda, ki je iskreno vdan ideji Balkanske zveze. Se enkrat se vam, dragi prijatelji, zahvaljujem za lepe želje, ki ste mi jih izrekli in za sijajen sprejem, ki sem ga doživel in dvignem čašo za srečo in zdravje predsednika republike Kemala Atatürka, za srečo in blagostanje turške republike in plemenitega turškega naroda, za napredek turške vojske, za vašo osebno srečo in srečo vaše gospe.«

Dunajska vremenska napoved: Močno oblačno, ponekod se bo zjasnilo, precej dežja, na jugu se bo vreme najbrž zboljšalo.

Zagrebska vremenska napoved: Bržkone bo nekaj časa nestalno vreme.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno z dežjem v vsej kraljevini. Ponekod bodo nevihte. Toplota bo padla v zahodni polovici in v severnih krajih, nekoliko bo pa poskočila drugod.

Zavzetje Sučova - najhujši udarec za kitajsko vojsko

Japonci razkropili 45 kit. divizij (700.000 mož)

Sanghaj, 20. maja. b. Vojni dopisnik INS poroča o srednje kitajske fronte, da so japonske čete zasledile Sučav. Po vkorakanju v mesto so imele veliko parado pred poveljnikom japonskih čet. Vrhovno poveljstvo kitajske vojske poroča, da se je generalu Lihungien s svojimi divizijami posrečilo izogniti se grozeči obkolitvi ter se je kitajska vojska v moči 400.000 mož pravočasno umaknila iz nevarnosti. Kitajski bataljoni, ki so se podali pri Sučavu, pripadajo pokrajinskim četam, ki pa jih je mnogo

manj kakor glavne kitajske armade. Te čete je kitajsko vrhovno poveljstvo namenoma žrtvovalo, da zadrti nadaljnje prodiranje Japoncev. Pokrajinske čete so se junaško držale v borbah, saj to priznava vojna tiskovna služba. Povsod so brez pomisleka sprejele borbo in nudile ogorčen odpor ter na ta način omogočile pravilen umik glavni sil. Vsega so Japonci ujeli 7000 kitajskih vojakov. Sučav je še vedno v plamenih. Cele četrti mesta so porušene, ker so japonska letala mesto bombardirala celih 14 dni.

Sanghaj, 20. maja. b. Največja kitajsko-japonska bitka se je končala v korist Japoncev. Japonci so imeli v njej ogromne izgube. Izgube Kitajcev pa so naravnost katastrofalne. Japonci so prepričani, da je zadnji veliki odpor Kitajcev strl in da bodo imeli sedaj posla le z manjšimi kitajskimi enotami, ki so razdeljene na raznih strateških točkah. Japonska vlada je dalje dobila informacije, da je maršal Cankajšek odredil, da se kitajski glavni štab preseli iz Hankova v mesto Učangšu, od koder bo pozneje premeščen na zapad. Kitajci namreč pričakujejo, da bodo Japonci v kratkem pričeli prodirati tudi proti Kantonu. V okolici Sučava in ob lunghajski železniški progi je razpršenih 45 kitajskih divizij, ki stejejo 600.000 do 700.000 vojakov. Ti vojski so ogroženi z vseh strani od japonskih motoriziranih oddelkov in letal. Med njimi je tudi 10 divizij elitnih mož, ki jim poveljuje maršal Cankajšek. Položaj vseh kitajskih divizij bo iz dneva v dan slabši, ker bodo težave za preskrbo te ogromne armade vedno večje. Kitajcem je namreč ostala od vseh prog le še ena in še to vedno vzmirljivo japonska letala.

Ob mednarodni letalski razstavi v Belgradu

Uvodna beseda kneza Pavla v vrsto radijskih predavanj o letalstvu

Belgrad, 20. maja. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle bo odprl s svojo uvodno besedo propagandno serijo radijskih predavanj za naše letalstvo. Je to letalski dogodek prvega reda, ki ga prireja jugoslovanski Aeroklub in ki bo hkrati pomenil tudi začetek velike letalske radijske propagande v naši državi. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je blagovoli prištel na to, da bo kot predsednik Aerokluba pričel serijo 15 zapovrstnih predavanj naših priznanih letalskih strokovnjakov, s svojo uvodno besedo 21. t. m. ob 11.30, v trenutku otvoritve razstave. V vrsti navedenih predavanj bodo glavna prečeta vprašanja iz letalstva, tako da bodo po končanih predavanjih imeli radijski poslušalci jasno sliko vsega letalskega vprašanja, ki mu danes vse države posvečajo kar največjo pozornost.

Prva serija predavanj se začne 28. maja in bo trajala do 4. junija. 28. maja: Letalstvo (njegov vloga in pomen); armadni general in vojaški izvidnik Dušan Simović, poveljnik voj. letalstva. — 29. maja: Ideologija letalstva; lov-

ski pilot brigadni general Borivoje Mirković, pomočnik letalskega poveljnika — 30. maja: Kako se ustvarja letalski duh? (naloge kraljevskega aerokluba); pilot-lovec rezervni letalski major inž. Tadija Sondermajer, namest. predsednika aerokluba. — 31. maja: Ofenzivno letalstvo za bombardiranje (njegove naloge, sredstva in način uporabe); vojaški pilot letalski polkovnik za generalstabe zadeve Drag. Savič. — 1. junija: Moderno letalstvo nad bojiščem; pilot-lovec letalski polkovnik za generalstabe zadeve Branko Naumović. — 2. junija: Kako se izdelujejo letala in motorji; pilot-lovec, letalski tehniški polkovnik inž. Srđobran Stanić. — 3. junija: Kako so rešili problem letanja; letalski major, diplomirani pilot, letalski inž. Milenko Mitrović. Druga serija 8 predavanj bo objavljena pozneje.

Vsa predavanja bodo prenašala vse naše radijske postaje in tudi zvočniki na razstavi na sejmšču ter zvočniki (vrčke) Philips, ki jih bo tvrdka brezplačno montirala na raznih točkah v Belgradu.

V Belgradu so se začela velika izsuševalna dela

Dr. Stojadinović slovesno pognal črpalke

Belgrad, 20. maja. AA. Danes ob 11 dopoldne so predsednik vlade dr. Stojadinović, prometni minister Dr. Spaho, minister Borivoje Stošović, guverner Narodne banke Radosavljević, upravnik Hipotekarne banke Djurić in belgradski župan Ilić z več tehničnimi ravnatelji prometnega ministrstva in mestnega županstva odšli na polje na levem bregu Save, kjer izsušujejo in nasipajo teren. Dr. Stojadinović je prišel v spremstvu svojega kabinetskega šefa Markovića, sprejel ga je pa glavni ravnatelj tehniške skupine, ki opravlja ta tehniška dela, v družbi g. Nesića in drugih inženjerjev in osebja te skupine. Takoj po prihodu predsednika vlade, ministrov in župana ter drugih so vsi odšli proti bagru, kjer je bilo treba pognati črpalke za spuščanje peska. Glavni ravnatelj tehniške skupine Danes Per Kampman je pozdravil predsednika vlade in ga prosil, naj pošene bager. Dr. Stojadinović je simbolno pognal črpalke in izgovoril besede: »Naj bo srečno in blagoslovljeno to delo!« Nato se je obrnil k županu Iliću in dejal: »Gospod župan! Kraljevska vlada se zanima in s simpatijami spremlja delo pri povzdigi jugoslovanske prestolnice. V tem oziru smete tudi vi, gospod predsednik, kakor tudi vsi mestni svet ratunati s mojo popolno podporo in s sodelovanjem kraljevske vlade. Drago mi je, da tako velika dela začenjate z znanim tehničkim podjetjem prijateljske države Danske. Čestitam vam in želim vam vsem nagel in srečen konec tega dela.«

Župan Ilić se je zahvalil dr. Stojadinoviću za čestitke in za naklonjenost vlade do mestnega županstva. Nato si je dr. Stojadinović z velikim zanimanjem ogledal delovanje bagra in ostal na terenu več kot dve uri, tako da je bilo že pol dveh, ko je, pozdravljen od vseh prisotnih, zapustil te-

ren, kjer bo v kratkem vstal nov del mesta Belgrada.

Za velika javna dela je država izplačala 677 milijonov din

Belgrad, 20. maja. m. Do 15. maja t. l. je bilo izplačanih iz kredita enomilijardnega posojila za finansiranje velikih javnih del 634.2 milijona dinarjev. Saldo predujmov pri finančni, ravnateljstvih in gradbenem ministristvu je tega dne znašal 43.6 milijona din, kar pomeni, da je bilo skupno izplačanih 677.8 milijona din. Za javna dela v prometnem ministristvu je bilo izplačanih do 15. t. m. 266.3 milijona din. Največ je bilo izplačane kredita za železniške proge Bileće—Nikšić (79.6 milij.), nato za progo Ustiprača—Foča (72.5 milij.), za progo Koprivnica—Varaždin (38.2 milij.), za železniški most na Savi pri Zagrebu 27.4 milij., za progo Kraljevo—Čačak 10.1 milijona in za progo Metković—Pristanišče na morju 6 milij., ter za zgraditev proge St. Janž—Sernica 32.2 milij. Za dela v gradbenem ministristvu je bilo do istega dne izplačanih skupno 411.6 milij. Največ kredita se je porabilo v gradbenem ministristvu za zgraditev mednarodne ceste Belgrad—Novi Sad—Srbobran—Crno brdo—Topola—Subotica—Horgoš do državne meje. Ta dela so veljala 144.1 milij. din, skupno pa je predvideno za graditev te ceste 253.7 milijona din. Za graditev moderne ceste Avala—Mladenovac—Topola—Kragujevac—Jagodina je bilo izplačanih 41.8 milij., predvidenih je pa 56 milij. Nad 28 milij. je pa bilo do 15. t. m. izplačanih za dovršitev še ne dograjenih delov primorske turistične ceste v savski in primorski banovini. Za cesto Ljubljana—Kranj je bilo izplačanih 16.2 milij., za cesto Ljubljana—Kočevje—Brod na Kolpi—Delnice pa 6.7 milij. din.

Slovo od pisatelja dr. Ivana Laha

Ljubljana, 20. maja. Mrtvaški oder dr. Ivana Laha v Narodnem domu je bil obdan z rožami in veneli. Krasne vence so prinesli med drugimi učenke Mestne ženske realne gimnazije, sovaščani in gasilci iz Šmarja pod Ljubljano, profsorski zbor gimnazije, številni prijatelji ter razne organizacije. Prav lep venec je poklonil tukajšnji češkoslovaški konzul g. Minovski. Ob uri pogreba se je na Aleksandrovi in Dunajski cesti zbrala velika množica. Cerkvene obrede je opravil pred vežo Narodnega doma njegov stanovski tovariš prof. dr. Kotnik ob asistenci šempetrskega župnika Košmerlija in moščanskega župnika Jenka. Pevec ljubljanskih pevskih zborov Hubadove župe so pod vodstvom dirigenta Venturinija zapeli: »Človek glej«. V imenu mladine in zavoda, na katerem je poučeval pokojnik, ter v imenu profsorskega zbora se je poslovil od pokojnika ravnatelj dr. Anton Bajec. V imenu književnikov se je poslovil g. Franc Govekar in v imenu ČSJ lige dr. Stare.

Nato se je razvil lep spreved, ki ga je nekoliko oviral dež. V sprevedu je igrala vojaška godba žalne koračnice, sledili so gasilci iz Šmarja, za tem pa vse učenke ženske realne gimnazije. Mladice in Trgovskega tečaja s svojim učiteljskim zborom. V sprevedu so nesli dvoje odlikovan pokojnika, jugoslovansko in češkoslovaško. Pri pogrebu so bili številno zastopani slovenski književniki in njihove organizacije. Prosvetni oddelek banske uprave sta zastopala načelnik prof. dr. Sušnik in prosvetni inšpektor prof. Bajuk, mestno občino podžupan dr. Ravnihar, Slovensko Matice dr. Lončar, časniškarsko združenje več članov s predsednikom Virantom na čelu, vsi direktorji ljubljanskih srednjih šol in skoraj vsi profesorji s svojim predsednikom prof. Grafenauerjem. — V sprevedu je šlo mnogo odličnega občinstva. Med gostim špalirjem se je žalni spreved pomikal proti Sv. Križu.

Nad odprtim grobom so spregovorili še gošpod Rasto Pustoslavšek za Tiskovno združno, prof. Šubic za prijatelje, ter osmošolka Vida Hočvarjeva za gojenke ženske realne gimnazije. Večni Bog naj da dr. Ivanu Lahu žarek svoje luči!

Komu gre v prid, da se vojna v Španiji nadaljuje

Pariz, 20. maja. TG. V mednarodnih diplomatskih krogih se aljiso različne razlage vzrokov, ki ovirajo sporazum med Italijo in Francijo. Nastaja zares vprašanje, kdo ima interes, da se državljanska vojna v Španiji še nadaljuje. Kdo? Možnosti je več.

Z vojaško-strategičnega stališča je težko odločiti, kdo ima večji interes, ali »os Rim—Berlin« ali pa »os London—Paris«. Na eni strani Italija in Nemčija lahko ohranita dalje časa v svojih rokah gotovo postojanke v Španiji, ki sta jih zasedli, a ki jih morata izprazniti, če pride do pomirjenja, na drugi strani pa je tudi Katalonija za Francijo izredno važna postojanka in so ljudje, ki agitirajo za to, da je za zapadni veselejši boljše, če čim dalje časa ostaneta na tej postojanki.

Druga možnost je sledeča: Tudi Nemčija bi mogla imeti na tem interes, da se državljanska vojna v Španiji zavleče, ker bi v tem primeru Italija ne mogla odločiti svojih protostrovalcev in bi s tem ne mogla izpolniti predpogoja, ki ga je pogodba, sklenje-

Kosilo v zunanem ministristvu

Predsednik vlade in zunanji minister dr. M. Stojadinović in njegova gospa sta priredila dne 20. t. m. v zunanem ministristvu kosilo na čast šefom diplomatskih zastopstev v Belgradu in njihovim soprogam. Na kosilu so bili: madžarski poslanik Alt z gospo, belgijski poslanik grof de Romerès z gospo, nemški poslanik v. Heeren z gospo, poljski poslanik Dembiecki, romunski poslanik Cadere, ameriški poslanik A. Blice-Laine, odpravnik švicarskega poslanstva Paul Steiner z gospo, francoski poslanik Brugère, odpravnik nunciature Bertoli, odpravnik češlov. poslanstva Sučava in ob lunghajski železniški progi je razspatek z gospo, odpravnik albanskega poslanstva Redaj-beg, svetnik nemškega poslanstva von Janson z gospo, svetnik francoskega poslanstva Cosse, svetnik madžarskega poslanstva Rotkugel, svetnik poljskega poslanstva Cerminski, prvi tajnik romunskega poslanstva Geblesco, tajnik ameriškega poslanstva Reed z gospo, tajnik belgijskega poslanstva de Mevergny, pomočnik zunanjega ministristva dr. Andrić, načelnik zunanjega ministristva Jakovljević z gospo, kabinetni šef zunanjega ministristva D. Protić in šef protokola zunanjega ministristva D. Marinović z gospo.

Posmrtni ostanke 79 jugoslovanskih vojakov bodo prepe-ljali v domovino

Berlin, 19. maja. AA. (DNB) Danes so pripeljali na nemško mejo posmrtni ostanke 79 jugoslovanskih vojakov, ki so med svetovno vojno bili pokopani v Nizozemski. Nemško vojaško poveljstvo je odredilo prevoz vojaško častno spremstvo od nizozemske do jugoslovanske meje. Ko so vozovi s posmrtnimi ostanki prišli na nemška tla, je častna četa nemške vojske izkazala sadno čast. Bilo je navzočih mnogo zastopnikov oblasti in narodno socialistične stranke. Ko so preložili v vozove 79 kovinskih krst, je poveljnik 6. armadnega zbora položil vence na krste. Nato je častna četa oddala tri častne strele. Na obmejni postaji v Kra-nenburgu je potakal prevoz tudi jugoslovanski podkonzul v Düsseldorfu, dr. Logar Jože.

JUGORAS pozdravlja ministra Cvetkovića

Belgrad, 20. maja. AA. Danes pred sedmo uro je okoli tisoč belgradskih delavcev, članov Jugorasa, z veliko državno zastavo na čelu prišlo pred stanovanje obolelega ministra za socialno politiko Dragiša Cvetkovića in mu pridelili navdušene manifestacije. Cvetković je sprejel delegacijo delavcev in delavk raznih strok in podjetij, ki ga je pozdravila v imenu svojih zvez. Minister Cvetković se je zahvalil vsakemu od poslancu in vsem, ki so se zbrali pred njegovim stanovanjem, da ga pozdravijo. Med navdušenim vzklikanjem svojemu voditelju so delavci defilirali mimo njegovega stanovanja in se v stranskih ulicah razšli na delo. Razen belgradskih delavcev so pri manifestaciji sodelovali tudi delavci in delavke iz Zemuna in Čukarice in mnogo delavske mladine.

Belgrad, 20. maja. AA. S posredovanjem Jugorasa so sklenili kolektivno pogodbo delavci članji Jugorasa, ki delajo v kamnolomu »Granituc« v Jablanici in lastniški podjetja. Po tej pogodbi so delavske meze mnogo višje kakor doslej, izplačujemo se pa najkasneje vsakega 5. v mesecu.

Pri volitvah delavskih zastopnikov v kamnolomu »Granituc« v Jablanici, je vse poverjenike dobila lista Jugorasa. Zanimanje delavstva za te volitve je bilo veliko, tako da se je 100% volivcev udeležilo volitev.

PAB in plačevanje kmečkih dolgov

Belgrad, 20. maja. m. Danes je imel zopet sejo izvršni odbor Privilegirane agrarne banke. Na seji je bilo ugotovljeno, da so dozniki od 1. januarja 1938 do 19. maja 1938 plačali na račun prve in druge anuitete:

Na področju centrale v Belgradu	17,625,000 din
na področju podružnice Zagreb	5,961,000 din
na področju podružnice Ljubljana	8,809,000 din
na področju podružnice Sarajevo	2,548,000 din
Skupaj...	34,943,000 din

Do 31. decembra 1937 so pa dozniki že plačali 143,474,000 din

Skupno so dozniki do 19. maja 1938 plačali Privilegirani agrarni banki 178,417,000 din

Obvezne je pa bilo bankam in zadržnim organizacijam izročeni, in steer na področju centrale v Belgradu za 97,992,000 din

na področju podružnice Zagreb 59,174,000 din

na področju podružnice Ljubljana 50,142,000 din

na področju podružnice Sarajevo 18,654,000 din

Privilegirana agrarna banka je pa zadržnim organizacijam in denarnim zavodom izplačala na račun prve anuitete in sicer:

1184 ustan. na področju Belgrada 53,228,000 din

513 ustan. na področju Zagreba 25,108,000 din

414 ustan. na področju Ljubljane 24,357,000 din

238 ustan. na področju Sarajeva 10,661,000 din

2409 ustanovam in denar. zavodom 118,354,000 din

Prvo društvo nekadilcev

V znanem kopališču Iliđa pri Sarajevu so sovražniki božje travičice pred kratkim ustanovili društvo nekadilcev, ki ima namen braniti pravice in interes nekadilcev. Ako bi kakega člana zalotili, da kadi, mora plačati domenojeno kazen. — Monopolska uprava tega društva gotovo ni vesela in mu najbrž ne želi, da bi se preveč razširilo.

Splitski župan odstopil

Splitski župan Mihovil Kargotić je včeraj banu primorske banovine prijavil svoj odstop. Z njim vred je odstopil tudi podžupan Duje Ivančević in še 17 mestnih svetnikov. Odstop vseh teh zastopnikov epitske mestne občine je bil sprejet in bodo kmalu na njihova mesta postavljeni novi ljudje.

Banska uprava saveške banovine pa je odstavila vse mestni svet v Križevcih z županom vred. Na njegovo mesto je bil imenovan nov mestni svet, za župana pa Dragutin Samobor.

Nepotrebna skrb

»Delavska pravica«, glasilo krščanskih socialistov, piše:

»Katoličani in socialisti so sestavili novo belgijsko vlado. Predsednik vlade je socialist Spaak. Poleg njega so v vladi še trije socialisti, dva liberala in pa štirje katoličani. Radovedni smo, če bodo naši politiki hudo napadli belgijske katoliške politike, ker so si privoščili tako nedovoljeno zvezo s socialisti.«

K temu je vsekakor treba pripomniti, da je »Del. pravica« brez potrebe v skrb za belgijske katoličane in za obnašanje »naših politikov«. Spaak namreč ni »krščanski socialist«, ampak samo socialist in torej belgijski katoličani takoj vedo, s kom imajo opraviti, kakor vedo za ostale tri socialiste, dva liberala in štiri katoličane. Poleg tega je Spaak tudi velik nasprotnik ljudske fronte, kar bi »Del. pravica« vsekakor vedela, če bi se za nasprotnike ljudske fronte tako zanimala, kakor se za njene prijatelje.

Stipendije za počitniško bivanje v ČSR

Belgrad, 20. maja. AA. Prosvetno ministristvo je s svojim odlokom št. 17.348 z dne 17. maja 1938 sklenilo, da se razpiše natečaj za 25 počitniških stipendij. Kandidati bodo ko stipendisti prosvetnega ministristva bivali na češkoslovaškem mesec dni, zaradi izpolnitve znanja v češčini in zaradi spoznavanja češkoslovaške kulture. Od teh stipendij bo podeljena ena petina počitniških stipendij za profesorje srednjih šol iz vse države, dve desetini stipendij za dijake, ki studirajo filozofijo na univerzah v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani in v Skoplju, in tri desetine stipendij za dijake višjih razredov srednjih šol iz vse države.

Pogoji za podelitev teh stipendij so sledeči: 1) kandidat mora poslati prošnjo, opremljeno s fotografinjo in s popisom dosedanjih študij in dosedanjega dela; 2) izbrani kandidat se bo moral javiti našemu poelaststvu v Pragi, ko pride tja, kakor tudi tedaj, ko bo odšel iz Prage; 3) po povratku v Jugoslavijo bo moral kandidat podati v eplošnem oddelku prosvetnega ministristva kratko pismeno

poročilo v dveh izvodih o svojem bivanju na češkoslovaškem. Izbrani kandidati, ki so srednješolski dijaki, morajo prošnji se priložiti odobrenje staršev za pot na češkoslovaško, poleg tega pa tudi policijsko potrdilo o obnašanju zaradi izstave potnih listov. Počitniške stipendije za profesorje srednjih šol znašajo 4.000 din, za akademike 3.000 din in za srednješolske učence 2.500 din. Profesorji in srednješolski dijaki naj pošljejo prošnje za podelitev stipendije po ravnatelju šol, akademiki pa po rektoriju splošnemu oddelku prosvetnega ministristva do 10. junija 1938.

Belgrajske vesti

Belgrad, 20. maja. AA. Davčni oddelek finančnega ministristva je opozoril davkarje na določila zadnjega odstavka § 49 zakona in točke 4 pravilnika o neposrednih davkih, ki določata, kdaj morajo podjetja s sedežem v tujini plačati pridobitno od svojega poslovanja v naši kraljevini. To velja posebno za zelo pogoste primere, ko imajo tuja podjetja pri nas stalne uslužbenice, ki opravljajo razna dela kakor carinjenje, nabavo blaga, prevzemanje in odpravo kupljenega blaga, posredovanje pri nakupih itd. Vsi takšni primeri imajo za posledico obdavčenje s pridobitno. Ker se pa dogaja, da prav takšni primeri ostajajo neobdavčeni, bo dolžnost davkarji, da posvete delovanju zastopnikov tujih podjetij posebno pozornost in da jih obdavčijo s pridobitno od poslovanja v naši državi, če spoznajo, da je to v skladu z zakonom.

Belgrad, 20. maja. m. V Belgradu je nocoj dopotovala skupina bolgarskih zadrugarjev, ki se bo v nedeljo udeležila prvega običnega zbora Jugoslovansko-bolgarskega zadržnega instituta.

Belgrad, 20. maja. m. Kmetijsko ministristvo je odredilo na posredovanje poslanca Karla Gajška podporo 5000 din za Gospodarsko zadrugo na Prevaljah in prav tako 5000 din za Gospodarsko zadrugo v Mežici.

Banjaluka, 20. maja. m. Pred tukajšnjim sodiščem sta bila danes zaradi šestkratnega umora obsojena na smrt na vešalih morila Djordje Kovil in Mihejlo Tomić.

Poljska kupuje konje po Balkanu

Belgrad, 20. maja. m. Iz Zagreba je odpotoval v Belgrad poljski general Dombinski, ki je z več poljskimi častniki po Slavoniji nakupoval konje za poljsko armado. Iz Belgrada bo v istem cilju odpotoval v Sofijo.

Mehikanski petrolej v Nemčijo

London, 20. maja. TG. »The Times« poročajo iz Mehike, da je mehiška vlada ta mesec (majnik) odposlala 14 velikih transportnih ladji, polnih petroleja »na različne kraje sveta«. Preiskava je dožnala, da je večino petroleja kupila — Nemčija. V ozadju petrolejske borbe v Mehiki, ki je naperjena proti Angliji in Ameriki, je torej tudi — Nemčija, ki hoče ta boj izkoristiti, da se založi s petrolejem. V odplačilo pošilja Nemčija v Mehiko svoje stroje in orožje.

Poročila z bojišč

Salamanca, 20. maja. Na valencijski fronti so Francove čete dosegle nekaj važnih uspehov. Vzhodno od Teruela so zasedle Cabra de Mora in se bližajo važnemu prometnemu križišču Mora de Rubielos, ki je ključ do gornje doline reke Mijares. Na srednji fronti so po zavjetju Mosqueruela zavzele mesto Vilafranca del Cid. Vendar pa ti uspehi niso mogli biti izrabljeni, ker je zopet nastopilo slabo vreme z obilnim deževjem, vrhove pa je pobil sneg.

Komunisti na belgrojski tehniki

Belgrad, 20. maja. AA. Organi uprave mesta Belgrada, ki vodijo preiskavo proti neki skupini komunistov, so ugotovili, da je v zgradbi tehnične fakultete belgrajske univerze v študentskih omarah skrita večja količina komunističnega propagandnega materiala. Na podlagi tega in v smislu zakonskih predpisov se je začela po predhodnem obvestilu rektorja belgrajske univerze preiskava v omenjenih prostorih. Ob tej priliki so našli večje količine propagandnega gradiva, komunistične vsebine, od katerega je večji del prišel v našo državo iz zamejstva, drugi del pa je bil izdelan na tehnični fakulteti belgrajske univerze. Našli so tudi tehnična sredstva, ki so služila za razmnoževanje tega komunističnega gradiva. Preiskava o tem se nadaljuje in je bilo do zdaj aretiranih 12 dijakov. Poleg drugega so v omenjenih prostorih našli tudi samokres s 14 naboji.

Cene pšenice so padle

Belgrad, 20. maja. m. Snočni sklep ministrskega sveta, da se poveri gospodarsko-finančnemu odboru ministrov naloga, da prouči vprašanje uvoza pšenice iz inozemstva zaradi njenih visokih cen na domačem trgu, je danes zelo močno vplival in odjeknil v vseh žitnih krajih Vojvodine in Srbije. Veleposesniki in špekulanti so pripeljali na trg velike količine pšenice. Cena tiske pšenice je padla od 250 na 220 din za 100 kg, toda tudi pri tej ceni ni mogla najti kupcev. Srbska pšenica se je nudila po 190 do 195 din, toda prodalo se je je zelo malo. Posebno veliko pšenice se je pojavilo na trgu v Mladenovcu, toda tudi tukaj ni bilo kupcev ter so morali prodajalci blago odpeljati nazaj domov. Zaradi podražitve kruha v Belgradu je belgrajska občina zagrozila vsem pekarnam, da bo v primeru, če peki ne bi prodajali kruha za normalne cene, zgradila občina sama 4 ali 5 velikih pekarn, da bi na ta način znižala cene kruha.

Osebnosti

Belgrad, 20. maja. AA. S kraljevim ukazom jo na predlog finanč. ministra upokojen Joža Bekš, davčni inšpektor v 6. skupini na davčni upravi Ljubljana-okolica.

Belgrad, 20. maja. AA. Z odlokom gradbenega ministra so imenovali za tehnike v resoru gradbenega ministristva Fridrik Rot (sresko načelstvo v Mariboru), Franjo Muser (sresko načelstvo v Ljubljani), in g. Hlebec (sresko načelstvo v Kranju).

Belgrad, 20. maja. m. Imenovan je za uradniškega pripravnika IX. skupine v zunanem ministristvu Vinko Samec, dosedaj v službi na izseljenem komisariatu v Düsseldorfu.

Varšava, 20. maja. (DNB.) Poljska jadralka Vanda Modlibovska je dosegla nov poljski rekord za ženske v letu na daljavo. Preletela je razdaljo iz Lvsvo do Bresta, to je 345 km.

Clevelandske slavnosti

Ljubljana, 20. maja.

Čeprav zaradi nerazumljivih ovir v Belgradu nismo imeli radijske oddaje clevelandskih slavnosti, ki so bile že minulo soboto in nedeljo, vendar si njih veličastnost in pomen za ves naš narod kolikor toliko lahko predočimo iz poročil, ki so jih ameriški listi objavili že dolgo pred svečanostjo. Danes smo šele dobili ameriške liste, datirane s 30. aprilom. Že 14 dni pred velikimi dogodki so poročali tamkajšnji listi na prvih straneh v dolgih člankih o pripravah. Opozarjamo torej še enkrat, da ne opuščamo slavnosti po poročilih očividcev, temveč objavljamo samo poročila ameriških listov o pripravah, ki nas pa upravičujejo, da si sami ustvarimo precej jasno sliko, kako je bilo v nedeljo v Ameriki.

Iz »Ameriške Domovine« objavljamo le prav kratke izvlečke, zares v brojčnem slogu, saj bi prepisali zavzeli več števil listov.

Dne 25. aprila: uvodni članek »Zvezne države in mestne oblasti na delu za proslavo kulturnega vrta«.

»Razposlana so bila vabila najvišjim ameriškim predstavnikom... prvi je odgovoril jugoslovanski poslanik v Washingtonu, dr. Konstantin Fotič, ki piše, da se bo nahajal med svojimi rojaki in pozdravil tudi dr. Adlešiča, župana naše bele Ljubljane.

Drugi se je oglasil Hon. Carl V. Weyandt, predsednik najvišje sodnje v državi Ohio: »dasi pomeni za mene to skrajno nujno vožnjo iz Washingtona, kjer imam uradne opravke dan prej... v zaupanju, da bo Vaša slavnost eminentnega uspeha v vseh ozirih...«

...župan mesta Clevelanda Hon. Harold Burton, ki bo osebnost gledal, da se bodo vse želje odobora... točno izpolnile...

Oglasil se je Mr. M. Popovič iz Chicaga, predsednik združenih srbskih društev, da pride z mnogimi člani, kakor tudi American Citizens Club Klub ameriških državljanov.

Radio uredniki angleških časopisov v Clevelandu so te dni prinesli naslove z velikimi črkami, da pride... sam podpredsednik Zedinjenih držav Hon. John N. Garner, ... bo imel govor po radio potom WGAR radio postaje, v katerem bo pozdravil naše ljudi v imenu vlade Zedinjenih držav.

27. aprila: Uvodni članek »Odzivi Amerikancev za slavnost...«

Med drugim poročila ta uvodnik: »Včeraj so dospela sledeča pisma: predsednik senatne zbornice države Ohio, podguverner Paul P. Yoder, nam piše z bolniške postelje... v bolnišnici v Daytonu, kjer je pred par dnevi prestal težko operacijo... za dober uspeh...«

Prijazno pismo nam je poslala Mrs. Eleanor Roosevelt, soproga predsednika Zedinjenih držav...

Hon. Robert J. Bulkley, zvezni senator države Ohio: da za nobeno ceno ne bi zgubil prilike.

Drugi zvezni senator iz države Ohio, Hon. Vic Donahey, izraza globokega spoštovanja do našega naroda...

Prihodnji priobčimo... pismo, lastnoročno napisano po predsedniku Zedinjenih držav Franklinu Rooseveltu.

28. aprila, uvodnik: »Nekaj programa...«

»Visokega gosta (župana dr. Adlešiča s soprogo) bo čakal v Newyorku posebni sprejemni odbor... tudi posebni odbor mestne vlade v Newyorku.

V Clevelandu bo predstavnik slovenske prestonice imel mnogo obiskov od strani ameriških državljanov in drugih predstavnikov vlade... ga bo na kolodvoru uradno sprejel župan mesta Clevelanda... z nekaterimi mestnimi odborniki. V nedeljo okoli 1 ure bo gospod župan dr. Adlešič govoril potem razl. Ob 2.30 popoldne je slavnostna otvoritev... Številni govorniki, med njimi predstavniki ameriške zvezne, državne in mestne vlade... ogleda si gospod župan Washington, kjer bo najbrž gost senatorja Roberta J. Bulkleya, v katero spremstvu obišče predsednika Roosevelta in si ogleda naš kongres...

Papežev legat na poti skozi Ljubljano

Papežev državni tajnik kardinal Pacelli se bo peljal na mednarodni evaristični kongres v Budimpešto skozi Ljubljano. Peljal se bo predvidoma v nedeljo z brzovlakom, ki pride v Ljubljano ob 23.50 in odhaja naprej ob 23.56. V Budimpešto se bo pripeljal v ponedeljek ob 10 popoldne in bo tam slovensko sprejel.

Skozi Ljubljano v Budimpešto se bo peljal tudi pariški nadškof kardinal Verdier.

Na »Lovčenu« okrog Balkanskega polotoka

VII.

Grčija: Otok Krf.

13. maja.

Otok »razvodnj« Jadranskega in Jonskega morja, pa tako postavljen, da vidite z višine celo v Sredozemlje; »otok blaženih«, kot ga imenujejo antični pisatelji; otok Fejakov in Odisejeve rešitve po trojanskem polomu z jezerom prelepe nage Navizakije, pred katero je zardel tudi avanturistič Odisej; otok, s katerim stopamo na sveta antična grška tla, v grško mitologijo in poezijo, iz katere je poznala kultura zapoda. S svetlo spoštljivostjo se bližam grškemu otoku, s tako morda, kot je Byron hitel grški svobodi nasproti: hotel bi zaslužiti spomenike tisočletij, povezati se vsaj za hip z zibelko današnje evropske kulture, videti zemljo, ki je dala novega duha in dvignila umetnost na nedosežne vrhove, zaslužiti Grčijo: Grčijo bogov, Grčijo junakov in mornarjev, Grčijo umetnikov in Grčijo borcev za novo svobodo! Grčijo, zemljo zelenih neobjudenih otokov, nevinih barv, tihih zalivov in visokih gora, na katerih so nekdanje otokovali bogovi, zdaj pa jih obkrožajo samo še oblaki, ki so z nami obstali pred Krfom, prvim mestom stare in nove Grčije, pa prav tako — mrtvaškim mestom stare Srbije in rojstnim mestom nove Jugoslavije: mesto Odiseje in Kapodistrije, pa tudi mesto »otoka srbske smrti« Vida, modre gradnice in krfske deklaracije. Kerkira, Korfus, Krf — pozdravljen!

Le šest ur nam je odločenih, in v šestih urah lahko vidimo vse, kar kažejo turistom turistične agencije. Toda časa vse premalo, da bi se izžepala lepota te čudovite rastlinske rasti, južne flore, bujnih kaktusov, najstarejših oljk, zorečih pomaranč, cvetočih vrtnic, vitkih jagodi in krivih pinj, plodnih polj, valjujoče pokrajine, zelenega hribovja z vasio pod vrhom in lepo cesto okrog otoka, potopljene v mehki, božajoči južni veter in žamejno toplo podnebje. Krf: en sam vrt di-

Pride tudi v Pittsburgh... V Clevelandu bodo dr. Adlešiči izročeni zlati ključ mesta Clevelanda.

Iste dne priobčimo list dolg »Poziv celokupnemu narodu«, kjer med drugim pravi: »se približuje največji dan ameriških Slovencev... največji narodni praznik... bo uradno odprt Jugoslovanski kulturni vrt, katerega nam je zgradila ameriška vlada v zahvalo, kar smo mi njej doprinesli dobrega s svojim delom in razumom. Poleg tega je sodelovala državna vlada in mestna v Clevelandu... je veljal nad 100.000 dolarjev. Ameriška vlada je z veseljem prisločila na pomoč in je darovala 78.000 dolarjev... Mesto Cleveland je prispevalo nadaljnjih 12.000 dolarjev... popolnoma plačano... toda do sedaj niso mogli niti Nemci, niti Irski, niti Poljaki, niti Čehi. To nam je jasen dokaz, da smo mi Jugoslanci, zlasti mi Slovenci v Clevelandu, ne samo radodarni, napredni, pač pa tudi upoštevani izmed vseh... Ameriška vlada želi, da se pokažemo.«

29. aprila, na prvi strani: »Mesto Cleveland bo uradno in svečano sprejelo župana dr. Adlešiča.«

Objavljamo samo odstavek iz pisma clevelandskega župana:

»Prav posebej pa še čakam na prihod ljubljanskega župana dr. Adlešiča, katerega bom sprejel z največjim veseljem in častjo. Kadarkoli mu bo čas pripuščal, naj pride v City Hall (mestno hišo) k častnemu sprejemu, ki mu ga doprinese uradnim potom mesto Cleveland, in da se mu ob istem času izročijo tudi ključ gostoljubnosti mesta Clevelanda. Vam iskreno udani — Harolt H. Burton, župan.«

30. aprila: »Iz urada Jugoslovanskega kulturnega vrta:«

»...pride z gospodom županom tudi njegova soproga gospa Vera Adlešič. Tajništvo pozivlje naše ženo, da se posebej zavzamejo za njen sprejem... V Newyorku se je osnoval odbor, ki bo častno sprejel odlične goste. Na čelu sprejemnega odbora pa je dr. Božidar Stojanović, generalni kon-

Avto do smrti povozil kmeta

Cerklje pri Kranju, 20. maja.

Včeraj okrog 4 popoldne je na banovinski cesti Kranj—Kamnik v vasi Vopovlje postal žrtev prometne nesreče 46letni Anton Ahčin, posestnik iz Vopovlje. Ahčin je izpred svoje hiše stopil na cesto k vozniku Janezu Sodniku in se z njim pogovarjal. Pri tem ju je pa hotel prehiteti s precejšno brzino vozeči avtomobil, v katerem je bil poleg soferja neke trgovce iz Belgrada. V hipu, ko je sofer dal znak s hupo in se je voznik umaknil na desno, je Ahčin odskočil od voza na levo

Požigalec iz Razvanja obsojen

Mladi Franc Lubajnshek se je zagovarjal zaradi 8 požigov iz naslade

Maribor, 20. maja.

Pred dvema letoma so se dogajali v Razvanju pri Mariboru vsak teden požari. Zaigrala je zlobna roka. Požigalec je postal strah in trepet cele občine. Ljudje so stražili cele noči svoje domove, orožniške patrulje so neprestano prežale na zločinca, pa vsa pozornost je bila zama. Kljub zadetam in čuječnosti je požigalec nemoteno požigal naprej. V dobi nekaj mesecev je nad Razvanjem 17krat rdelo nebo. Končno pa se je vendarle posrečilo izslediti požigalca v osebi 22letnega brezposelnega ključavničarskega pomočnika Franca Lubajnskega iz Razvanja. Orožniki so bili nanj že dolgo čas pozorni, ker so požigi povsem prenehali, ko je odšel Lubajnshek za nekaj mesecev k vojakom, čim pa se je vrnil nazaj domov, so se zopet pojavili. Ko so ga prijeli, je priznal samo

osem požigov

in sicer naslednje: dne 1. novembra 1937 je zažgal v Bohovi gospodarsko poslopje posestnika Jakoba Grašiča; iste noči je zažgal pri Alojzu Tavčarju v Bohovi kup slame; dne 8. septembra je zažgal v Razvanju gospodarsko poslopje Varžiča Ivana; dne 12. septembra gospodarsko poslopje Jožeta Hajdina v Razvanju; dne 28. septembra v Razvanju gospodarsko poslopje Dragariča Stefana; dne 11. marca v Razvanju gospodarsko poslopje Konrada Pukla; dne 26. avgusta v Razvanju gospodarsko poslopje Lubajnshek Ane in dne 13. septembra v Razvanju gospodarsko poslopje Kmetiča Miroslava.

Zaradi teh požigov se je Franc Lubajnshek danes dopolne zagovarjal pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Franc Lubajnshek je sedaj star 23 let ter je nezakonski otrok.

Lubajnshek je pred nekaj leti obolel za »špan-skok« ter je dva meseca ležal v bolnišnici. Poel-

šečih rož, ki jih srečujemo ob poti, sočne jagode med sočnimi plodovi, ki vise z dreves in grmičevja, mesto za cesarski oddih. To se pravi v okolici. Mesto samo pa je tako kot naša dalmatinska mesta, spominjajoč najbolj na Korčulo, s sime-trično razdeljenimi trdnjavami, utrjenimi po istih mojstvih — Benečanih, ki so bili do Napoleona lastniki otoka. Toda ob vrhu grča je razvito moderno mesto z velikimi hoteli, med katerimi je največje »Anglotesse«, med vojnjo stanovanje regenta Alaksandra in vse srbske vlade. Tam je mestno gledališče, zgodovinsko mesto srbske narodne skupščine na Krfu in rojstno mesto krfske deklaracije. Tam je gimnazija, pred katero se zbirajo dijaki z enakimi čepicami, na katerih imajo vse šole — grški simbol učenosti. Takoj poleg je »Narodna knjižnica«, »beneški vodnjak«, kraljevi dvor, nekdanje angleško guvernerstvo, narodni park, rojstna hiša grškega narodnega junaka Kapodistrije, ki ima še posebej spomenik.

Mimo raznih cerkva in katedral — tu je tudi katoliški škof — pod raznimi ostanki trdnjav, ki imajo vse svojo zgodovino, in ob raznih spomenikih smo prišli na breg, odkoder smo se odpravili v čolnih na pred mestom ležeči samotni otok Vido, počivališče srbskih vojakov, umrlih na Krfu po albanski Golgoti. V skalni zatoki smo izstopili in stopali med visoko travo na pokopališče na pobojno otoka, vse zaraslo s travo in zlaticami, najlepši rožami na grobovih junakov, do visokega marmornatega križa, posvečenega srbskim junakom. Dolge vrste »nepoznanih« grobov se vrste pred nami, pa tudi znana imena, napisana na lesenih križih ob grobovih, prerušili z visoko travo. Mornarji »Lovčena« so položili ob besedah ravnatelja Zetske plovbe G. Gjurnia lep vene z državnimi trobojnicami in zastavo društva na križ, nakar je v zamostnih besedah govoril kano-nik iz Boke g. don Niko Luković in pomolil za mrtve očenaš; poveljnik Boke Kotorske, general Ljubčić, je kot udeleženec krfskih dni opisal pomen teh mesecev, namenjenih za okrevanje izmučenim vojakom, ki pa so bili mnogim v smrti, ter zbiranje novih moči za solunski prodor, ki je ustvaril Jugoslavijo. V slovensko počastitev je iz-

Samo nekaj ur vožnje po železnici Vas loči od nepozabnih čarov

BENETK

Junij-oktober: XXI. International-na »Biennale« umetniška razstava

Avugust-september: Internationalna razstava kinematografske umetnosti

Vzdrževalni in potni stroški v Italiji so zelo malenkostni zaradi nakazil za hotele in becin. Znižanje vožnje po železnici (50 — 70%)

Pojasnila: ENIT, Petra Kocica, br. 6, Beograd in v vseh potn. in promet. uradih

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani

Te dni je bil XV. redni občni zbor Umetnostno-zgodovinskega društva v Ljubljani. Občni zbor je začel predsednik dr. Fran Windischer, ki je pozdravil navzoče udeležence ter dal besedo prof. dr. Steletu, ki je v tridnevnem predavanju »Ljubljana kot umetnostno središče Slovencev« podal izčrpano sliko važnosti Ljubljane za našo umetnostno kulturo. Predavanje so spremljale skoptične slike.

Nato je predsednik dr. Windischer prešel na dnevni red občnega zbora s kratkim nagovorom, v katerem je poudaril namen Umetnostno-zgodovinskega društva, naloge in okolnosti, v katerih društvo deluje. Poudaril je idealni kulturno-znanstveni namen društva, ki pa se mora boriti z najraznovrstnejšimi težavami, zlasti s pomanjkanjem denarnih sredstev, zaradi katerih društveno glasilo »Zbornik za umetnostno zgodovino« ne more izhajati tako, kakor bi bilo želeli. Kljub temu pa je bilo društvo deležno podpore in predsednik se je zahvalil banu dr. Marku Natlacu, županu dr. Juretu Adlešiču, predsedniku mestne občine ljubljanske, in dr. Josipu Kamušiču za izkazane podpore, ravnotako pa tudi zasebnim prijateljem in podpornikom. Število društvenih članov je sedaj majhno, intimno vez med društvom in udi pa je tako v preteklem letu kakor v prejšnjih pomagal vzdrževati častni predsednik msgr. Viktor Steska s svojimi znanimi vodstvi. Predsednik je apeliral na navzoče, da bi še v prihodnje ostali zvesti člani društva ter jih naprosil, da bi pridobivali še novih.

Tajnik dr. Ložar je prebral zapisnik zadnjega občnega zbora, ki je bil brez ugovora sprejet. Nato je tajnik poročal o delovanju društva v preteklem poslovnem letu. Iz njegovega poročila posnemamo: V preteklem letu se je izvršila izprememba v odboru. Namesto prof. dr. Cankarja, ki je bil imenovan za poslanika kr. Jugoslavije, je bil na občnem zboru 1937 izvoljen za predsednika dr. Windischer. Tajniške posle je prevzel po dr. Maroltu dr. Ložar. Glavna skrb preteklega leta je bila posvečena »Zborniku za umetnostno zgodovino«. Organiziral se je poseben odsek, ki bi izvedel reorganizacijo Zbornika. Društveni člani bodo odsej dobivali Zbornik, ki bo prinašal manjše razprave in običajne rubrike ter bo bogato ilustriran, večje razprave pa se odsele ne bodo več objavljale v Zborniku, temveč bodo izhajale kot posebna izdaja Umetnostno-zgodovinskega društva, ki jih bodo člani dobivali po ugodnostni ceni. Društvo je priredilo 10 vodstev, skupno število udeležencev je znašalo 347. Vsa vodstva je oskrbel msgr. Viktor Steska. Člani društva so sodelovali pri vodstvih na razstavi Bratov Šubicev. Osebn kronika beleži v preteklem poslovnem letu 70 letni jubilej msgr. Viktorja Steske. Stolicu za umetnostno zgodovino na ljubljanski univerzi je za profesorjem Izidorjem Cankarjem prevzel konservator dr. Stele, ki je bil v preteklem letu imenovan za izrednega univerzitetnega profesorja. Isto tako je bil v preteklem letu imenovan za izrednega univ. profesorja na univerzi v Skoplju dr. France Mesesnel. Tajnik se je pridružil vabilu predsednika, izrečeno navzočim, da naj ostanejo še nadalje zvesti društveniki in pridobivajo novih članov. Ko je bilo tajniško poročilo sprejeto, je podal blagajniško poročilo msgr. Viktor Steska.

Iz etanja blagajne je razvidno, da društvena članarina nikakor ne more pokriti izdatkov, ki so zvezani z izdajanjem Zbornika, in je društvo navezano na podpore. Vendar more z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, komaj poslati vsako leto po eno knjigo Zbornika svojim udom, in to ne v oni opremi, ki bi bila za umetnostno glasilo potrebna. Odveč ni pripomniti, da vzdržujejo Zbornik tudi sotrudniki s požrtvovalnim idealizmom, saj ne prejemajo za svoje razprave in prispevke nikakih honorarjev, čeprav so članki združeni z izdatnimi stroški. V kratkem izide nova knjiga Zbornika za lansko leto. Blagajniško poročilo je bilo sprejeto, kot preglednik je predlagal ravnatelj Narodnega muzeja dr. Josip Mal v svojem in v imenu odsotnega g. M. Gasparrja kot preglednika odboru absolutorij. Na predlog mestnega načelnika dr. Rudolfa Moleta je bil nato izvoljen stari odbor, ki je sestavljen takole: predsednik dr. Fran Windischer; podpredsednik prof. Matej Sternen; tajnik dr. R. Ložar; blagajnik msgr. Viktor Steska; urednik glasila prof. dr. Stele; odborniki: ga. Fernanda dr. Majaronova, prof. dr. Balduin Saria in odvetnik dr. Marjan Marolt.

Umetnostno-zgodovinsko društvo je kulturno društvo, ki skrbi za prosep slovenske umetnostne vede in obenem širi razumevanje za umetnost. Današnji časi pa takim ustanovam niso posebno naklonjeni, zato je umetno, da se mora društvo boriti z velikimi težavami. Dolžnost vsakega kulturnega in zavednega Slovenca je, da bi podpiral to društvo, ki skrbi za našo umetnostno znanost in kulturo, s tem, da pristopi kot član v njegove vrste.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

ABBAZIA (Italija)

HOTEL JEANETTE — v centru —
Tople morske kopeli — Cena pensiju L. 40 —
Hobekati boni Kat B.

Zdravilišče in Pension Dr. HORVAT
Lastna obalna kopel pred hišo — Najmodernejši komfort

Postanite reden naročnik „Slovenca“!

Nudi Vam v dar 152 bogatih nagrad, vrednih nad 100.000 dinarjev.

Žrebanje bo 15. julija 1938

Oglejte si v nedeljskem »Slovencu« podrobnosti razpis in slike nekaterih nagrad.

Se je čas; hitite in naročite takoj »Slovenca«!

Kaj pravite?

V nedeljo, 1. majnika, sem srečal blizu Čada skupino nekoliko preveselih mladeničev in najpogumnejši med njimi kar ni nehal vzklikati: »Živel sokolski duh, udari farja po trebuh!«

Imam fanta v IV. razr. odlične ljubljanske ljudske šole. Neverjetno, kako je že vse opredeljeno v razredu. Na eni strani Sokoli, na drugi »klerikalci«. Morala sta se z ženo smejeti, ko nama je neki dan ta izraz prinesel iz šole. Med odmorom leti včasih tudi kamenje, da je treba kar poguma. Nedavno je sklical eden najbolj razboritih v razredu »somišljenike« ter na nekak slovesen način pred njihovimi očmi vrgel slovenski trak v stran.

Poznam blage starše nekaterih, od doma ta duh ne pride. Tudi učiteljstvo na šoli je korektno. Od kod potem tak duh, kaj pravite?

Fantovski odsek v Belgradu

Belgrad, 19. maja. Minister za telesno vzgojo naroda je dne 18. aprila t. l. pod št. 3590, odobril pravila Fantovskega odseka v Belgradu. Predhodna mišljenja za odobritev teh pravil so dala sledeča ministrstva: ministrstvo vojske in morarice, ministrstvo za zunanje zadeve, ministrstvo prosvete in ministrstvo za notranje zadeve. Ko so bila potrjena pravila vročena Fantovskemu odseku, se je vršila dne 9. maja t. l. skupščina, na kateri je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: predsednik g. Stefan Jančič, članek g. Uršič Vladimir, blagajnik g. Molek Anton, tajnik g. Makovec Rudolf. Kot preglednika sta bila izvoljena gg. Krošelj Joško in Kogej Jože. Časno razsodišče pa tvorijo gospodje: senator Fran Smodej, dr. Bizjak Ivan in Kolar Anton. Odsek šteje nad 40 članov. V krojih se bo udeležilo mladinskega tabora v Ljubljani okoli 20 članov.

KINO UNION

T E L E F O N 22-21

Ne zamudite! — Samo še kratak čas na programu!

OGROMEN USPEH! — DOSLEJ NAD 6000 obiskovalcev, ki so z največjim občudovanjem gledali ta fenomenalni film!

Najnapetější in najsenzacionalnejši film vseh časov

V glavnih vlogah DOROTHY LAMOUR in JOHN HALL

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

ORKAN

Koledar

Sobota, 21. maja: Feliks (Srečko) Kantaleki; Andrej Bobola.

Nedelja, 22. maja: (Peta povelikonočna križeva nedelja). Zadnji krajec ob 13.36. Hirschel napoveduje veliko dežja.

Osebnosti

— Zlato poroko sta praznovala zakonca gosp. Dobravec Ivan, upokojeni strojni mojster likvidirane litjske svinečne topilnice, in njegova življenjska družica gospa Francka, vulgo Stefelnova Nana iz Smartna. G. Dobravec je znan po svoji vnemi za naše gasilstvo ter je bil svoj čas izvoljen za častnega člana litjske gasilske čete. Se danes je aktiven član litjskih gasilcev ter od ustanovitve litjske gasilske župe član njenega upravnega odbora. Zglednemu zakonskemu paru ob tej redki slovesnosti prav iz srca čestitamo.

— Poročil se je v Beltinčih g. Casar Vinko, šol. uprav. v Gančanih, z gđ. Ozvald Šarolto. Zavednemu katoliškemu delavcu in njegovi družici obilo sreče!

»Naš dom« v vaš dom!

Zahtevajte prvo številko na ogled, do konca maja se lahko udeležite še žrebanja. Dobitek celotna zbirka Karl Maya! Celotna naročnina znaša samo 20 din. Dosedanje čudo: Vsak, ki je naročil list na ogled, ga je obdržal! Poizkusite še vi, stane vas itak nič, če vam ne ugaja. Pišite na upravo: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta št. 5.

— Gđ. duhovnikom ljubljanske škofije. Določbo glede zapovedane oracije v tednu od 22. do 29. maja t. l. je razumeti tako, da se jemlje le o svetem Rešnjem Telesu. — Ordinariat.

— Gradivo za življenjski pokojnega nadškofa Jegliča. Vse, ki so prejeli vabilo za sodelovanje, vljudo prosim, da mi zašleho čimprej pošljejo. — Jože Jagodic.

— Delu današnje naklade smo priložili položnice Protituberkulozne zveze v Ljubljani, ki prost, da bi se naši čitatelji odzvali njeni prošnji za prispevek v letošnjem protituberkuloznem tednu. Potrebe Zveze so velike in je zaradi tega prisiljena apelirati na javnost. Denarni prispevki se tudi lahko pošiljajo po uradnih položnicah, ki se dobe na vsaki pošti. Treba je napisati naslov: Protituberkulozna zveza, Ljubljana, čekovni račun št. 15.591.

— Na razstavi domače umetne obrti na ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija bodo prikazane slovenske klekane čipke, slovenske bele vezanine, pleteni izdelki, keramika, zastopane bodo hrvaške in srbske vezanine in narodni izdelki za moderno porabo. Skušale bomo uveljaviti za naše izdelke zaščitno znamko, da privedejo ob izvozu in ob tujskem prometu v prodajo le prvovrstni, prekonstruirani izdelki. Znamka naj bo obenem tudi glasnik naše države.

— V Savi najden utopljenec. Sredi Save, nasproti Zg. Hotiča, sta v ponedeljek zjutraj Zupančičeva iz Hotiča zasedla na sipini truplo moškega utopljenca, katerega sta takoj spravila na breg. Litjska občina je poslala krsto, nakar so utopljenčovo truplo prepeljali v mrtvašnico hotičkega pokopališča. Litjski orožniki so na podlagi najdenih dokumentov prepoznali v utopljenca že 14 dni po-

grešanega 53 letnega samskega zidarskega delavca Bojta Janeza iz Depale vasi, občina Domžale. Pokojnega Bojta je zelo mučila »revma«, ki si jo je nakopal v svetovni vojni ter je najbrž zaradi te nezdravilne bolezni odšel 4. maja zjutraj od doma. Se poslovil od sestre Helene Vrhovnik ter se blizu šentjakobskega mosta vrgel v Savo, kjer je utonil. Na bregu je pustil suknjič in klobuk, v suknjiču pa so našli listino z železniško izkaznico, glasečo se na njegovo ime. Bojta so pokopali na pokopališču v Hotiču.

— Očetno kisline je pil, kakor nam poročajo iz Litije, komaj 5 letni delavčev sinček Milan Izlaker v domači kuhinji v Gradiških Lazih, ko se je za hip odstranila njegova mati. Takoj poklicani zdravnik je nesrečnemu fantku zelo dober eicer takoj izpral, ni ga pa mogel več rešiti, ker je v noči po hudih bolečinah izdihnil svojo dušico. Pokopali so ga na pokopališču v Jablanci. Z nesrečnimi starši sočustvuje vsa Jablanska dolina.

— Zadnja prilika, da se udeležite nagradnega tekmovanja za Radion, bo v nedeljo, 22. t. m. Z inzeratom, ki bo izšel na celi strani v nedeljski številki našega časopisa, se vam poslednjič nudi prilika, da v srečnem slučaju zadenete glavni dobiček 10.000 dinarjev. Skupaj 40.000 din denarnih nagrad.

KINO KODELJEVO Telefon 41-64

Nocoj ob pol 9ih sijajna komedija iz kmečkega življenja

Na skednju Dodatek

POZOR! Uvedli smo znižane akademske vstopnice po Din 350

— Jugoslovanska knjigarna r. z. z. o. z. v Ljubljani, priporoča sledeče knjige: Berdajew, Das Schicksal des Menschen in unserer Zeit, 100 str., nevez. 46 din. — Berdajew, Christentum und Klassenkampf, 98 str., nevez. 46 din. — Berdajew, Von der Würde des Christentums und der Unwürde der Christen, 81 str., nevez. 29 din. — Berdajew, Wahrheit und Lüge des Kommunismus, 135 str., nevez. 48 din. — Coudenhove-Kalergi, Europa ohne Elend, 90 str., kart. 40 din. — Gurian, Bolschewismus als Weltgefahr, 105 str., nevez. 40 din. — Iswolski, Der neue Mensch im Russland von heute, 69 str., nevez. 33 din. — Kahler, Israel unter den Völkern, 174 str., nevez. 58 din. — Landsberg, Die Erfahrung des Todes, 133 str., vez. 48 din. — Mounier, Vom Kapitalistischen Eigentumsbegriff zu Eigentum des Menschen, 97 str., nevez. 40 din. — Steinberg, Die Idee der Freiheit. Ein Toszowski-Buch, 159 str., nevez. 65 din. — Theunissen, Revolution und Jugend, 59 str., nevez. 26 din.

— Za binkoštni posebni vlak v Trst, katerega priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji. Prijave in informacije do 30. maja v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice! Pri prijavi se plača samo 20 din za kol. potni list, ostali zne-

sek za vožnjo pa najkasneje do 3. junija. Prijavite se čimprej, ker je število udeležencev omejeno!

— Na Sušak in Rab ob trsatskem romanju o binkošti s posebnim vlakom in posebno ladjo. Najprijetnejše prazniško potovanje pod ugodnimi pogoji: 165 din, do posebnega vlaka polovična vozina! Prijave in vplačila do 25. maja. Navodila pošlje brezplačno »Družina božjega svetla«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stoli, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

— Na ekskurzijo v kopališče Lahačovice CSR je pohitelo v nedeljo, 8. maja, več večjih in manjših skupin. Med temi je bila študijska ekskurzija balneološkega inštituta Karlove univerze iz Prage pod vodstvom šefa prof. dr. Čmuntja, dalje 80 udeležencev študij. ekskurzije čl. cestne družbe pod vodstvom načelnika prof. inž. Kallaunerja, ter 27 članov društva lekarnarjev. Vsi ti obiskovalci so se najpogostejše izrazili o vseh kopaliških napravah.

— Kopališko zdravljenje vojnih invalidov bo tudi letos v Toplicah pri Novem mestu. Zdravljenje se bo pričelo v začetku julija tega leta. Prošnje je vlagati čimprej. Tozadevna navodila in pojasnila prejmejo vojni invalidi in občinski uradniki, pri okrajnih načelnikih, mestnih poglavstvih in pri VI. oddelku kraljevske banske uprave.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušeniimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Izleti za binkoštno praznike Zveze za tujski promet: 1. v Trst in Benetke; 2. v Gorico, Udine in Trst; 3. v Trst, Opatijo in Reko; 4. na Plitvička jezera in Crikvenico; 5. na Jezersko; 6. v Škofjo Loko, Ziri in Logatec; 7. v Postojno. — Zahtevajte prospekte v vseh biljetarnah Putnika.

Higijska razstava v Škofji Loki

Za letošnji protituberkulozni teden od 15. do 22. maja v Škofji Loki se je posrečilo pridobiti Drž. higijski zavod v Ljubljani, da je organiziral za teden dni svojo potujočo razstavo v Škofji Loki. Razstava je namenjena v telovadnici nove ljudske šole. Odprta je bila razstava v nedeljo dopoldne ob navzočnosti zastopnikov civilnih in vojaških oblasti. Predsednik škofjeloške protituberkulozne lige g. Sovre Karel, ravnatelj meščanske šole, je poudaril, da se liga ni ustrašila stroškov za razstavo, čeprav nujno potrebuje vsak dinar za svoj bodoči dispanzer. Nato je govoril ravnatelj Higijskega zavoda v Ljubljani g. dr. Pirc, ki je orisal delo higijskih razstav. Razstava je prav zanimiva in vredna, da si jo vsak ogleda. Vsak večer ob 8 pa je predavanje.

Motiv: Večna prevara srca, stranpota, povratek, novo življenje
HEINRICH GEORGE, MARIA v. TASNADY, PAUL RICHTER v krasnem filmu
VEČNA PREVARA (Frau Sylvelin)
Kino Matica 21-24 Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Ljubljana

V soboto, dne 21. maja 1938

Gledališče

Drama: Sobota, 21. maja: »Lopovščine«. Red B. — Nedelja, 22. maja: »Zenitev«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 23. maja: Zaprt. — Torek, 24. maja: Zaprt. — Sreda, 25. maja: »Lopovščine«. Premierski abonma. — Četrtek, 26. maja: »Lopit za življenje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera: Sobota, 21. maja: »Manon Lescaut«. Red A. — Nedelja, 22. maja: »Madame Sans Genee«. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ponedeljek, 23. maja: Zaprt. — Torek, 24. maja: »Manon Lescaut«. Red B. — Sreda, 25. maja: »Don Juane«. Red Sreda. — Četrtek, 26. maja: »Seviljski brivci«. Gostuje italij. tenorist Christy Solari. Izven. Cene od 50 din navzdol.

Prireditve in zabave

Drevi bo v Rokodelskem domu akademija nove dijaške kongregacije za Bežigradom. Program je skrbno izbran in zelo pester, predvsem pa miselnoglobok. Prav je, da to prireditve obiščejo vsi prijatelji idealne mladine in posebno še vsi dijaški-kongregantisti. Vstopnice po 10, 8, 6 in 2 din bodo na razpolago še zvečer pri blagajni. Danes ob 8 zvečer v Rokodelski dom na marijansko akademijo!

Pevski koncert društva Krakovo-Trnovo bo v petek, dne 27. t. m. v veliki Filh. dvorani. O sporedu spregovorimo prihodnjič kaj več, danes pa že opozarjamo na ta koncert našega agilnega društva. Predprodaja vstopnic bo v knjigarni Gl. Matica.

Kdor ostane jutri v Ljubljani, naj ne zamudi produkcije otroškega glasbenega vrta šole Glasbene Matice, ki bo ob 11 dop. v Hubadovi pevski dvorani. Slišal bo sadove pouka v letošnjem šolskem letu, kako vadijo svoj posluš in ritem, najmlajši posetniki šole povečini od 4.—6. leta. Na šoli poučujeta ga. Herta Kraljeva in ga Mira Vaksleja, ki vodita produkcijo malčkov. Podrobnosti sproved se dobi v knjigarni Glasbene Matice in stane 3 din.

Drž. II. dekliška mešč. šola za Bežigradom priredi v šolski telovadnici v nedeljo, dne 22. maja ob 5 popoldne akademijo v korist PJS in PRK. — Ker je namen karitativno, vljudo vabimo vse prijatelje mladine, da se udeležijo akademije in se s tem oddolže mladini za njen trud.

Predavanja

V Filozofskem društvu bo predaval univ. prof. g. dr. Evgen Spektorski o temi »Arthur Schopenhauer, ob 150 letnici njegovega rojstva«. Predavanje bo drevi ob 6 v mineraloški predavalnici na univerzi. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vetop prost.

Sestanki

Izredna skupščina Glavne uprave Združenja diplomiranih tehnikov kraljevine Jugoslavije bo v nedeljo, 22. t. m. ob 9 dopoldne na Tehnični srednji šoli v Ljubljani.

Naše dijaštvo

Pevci in pevke! Danes, v soboto (21. maja), in jutri, v nedeljo (22. maja), redna pevska vaja za akademsko službo božja pri o. franciškanih. Pridite vsi in točno zaradi obsežnega programa, ker bo za praznik Vnebohoda samo ena vaja!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Mariljin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Praznovanje Marije Pomočnice na Rakovniku

Danes ob 18.30 šmarnice, ob 19.15 sprejem vrhovnega predstojnika Salezijanske družbe ob 19.30 (le ob lepem vremenu) pri lurski votlini akademiji, nato lurska procesija, nato v cerkvi pridiga (Josip Tkalec, ravnatelj nadškofijskega konvikta v Zagrebu), posvetitev Mariji Pomočnici in blagoslov. Nekako ob 21. na dvorišču misijonske spevoigr. »Z don Boskom soncu naproti«. Od 23 do polnoči molitvena ura. Svetišče bo ves večer razsvetljeno.

Jutri ob 3.30 se začne deliti sv. obhajilo. Sv. maše bodo od 4 do 11.30 nepretrgoma. Ob 7 bo maševal salezijanski vrhovni predstojnik pref. g. Peter Ricaldone. Ob 9.30 bo pridiga (dr. Al. Tome, ravnatelj Mladinskega doma) in pontifikalna sv. maša, ki jo bo daroval g. prošt in generalni vikar Ignacij Nadrah. Zbor rakovniških gojencev in bogoslovcev bo ob spremljavi vojaškega orkestra pel Chlodonskega »Missi Sti. Stanislav«. Če bo lepo vreme in veliko romarjev, bo ob 6 in 8.30 sv. maša tudi na notranjem dvorišču. Ob 11 pri lurski votlini shod salezijanskega sodruštva. — Popoldne ob 3.30 v cerkvi govor (šempetrski župnik Alojzij Košmerlj), nato procesija s kipom Marije Pomočnice. — Petje in govore v cerkvi bodo prenašali zvočniki, da se bo slišalo tudi zunaj cerkve, pontifikalno sv. mašo pa bo odhajala tudi ljubljanska radijska postaja.

Danes in jutri je odprta razstava salezijanskega tiska.

Nalagajte svoje prihranke v Mestno hranilnico v Mariboru

1 Vrhovni predstojnik Salezijanske družbe pride danes v Ljubljano. Praznovanja Marije Pomočnice na Rakovniku se bo letos udeležil tudi sam vrhovni predstojnik Salezijanske družbe g. dr. Peter Ricaldone, ki potuje v spremstvu salezijanskega generalnega obrtnega svetnika Candela na evharistični kongres v Budimpešto. V Ljubljano bo prispel drevi ob 19.09 iz Trsta. Sprejem bo na Rakovniku ob 19.15. Salezijansko sodruštvo naj se sprejema polnoštevilno udeležiti, prav tako v Ljubljani bivaajoči bivši salezijanski gojenci.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom gorenjskega turistiškega vlaka.

1 Sv. Mihael na Barju. Zaradi slovesnosti na Rakovniku bodo v nedeljo, 22. maja šmarnice na Barju že ob 2. Avtobus ta dan ne bo vozil. Na Vnebohod bo sv. maša ob 9. šmarnice ob pol štirih. V nedeljo, 29. maja bo prva obletnica, ko se je začela graditi barjanska cerkev.

Služba božja kot na Vnebohodu. Avtobus vozi iz Trnovega ob 3. Po šmarnicah bo darovanje za cerkev. Pridite!

1 Občni zbor ljubljanske podružnice Slovenske straže bo v nedeljo 29. maja t. l. ob pol 10 dopoldne v posvetovalnici KTD (Jugoslovanska tiskarna, I. nadstropje) a sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika ustanovnega obnega zbora; 2. poročila odbornikov in nadzorstva; 3. volitve novega odbora; 4. samostojni predlogi; 5. slučajnosti. Občni zbor bo — po pravilih — v primeru premajhne udeležbe pol ure kasneje ob vsaki udeležbi. Povabljeni so vsi prijatelji društva. — Odbor Slov. straže.

1 Proslave praznika Marije Pomočnice na Rakovniku se v nedeljo 22. t. m. popoldne udeležijo z zastavo tudi križanska moška in mladeniška družba. Člane vabimo, da se udeležijo te cerkvene slovesnosti v čim večjem številu in se za procesijo zbero pri družbeni zastavi.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

1 Razna obrtniška dela za prizidek k policijskim garažam v šempetrski vojašnici odda mestna občina ljubljanska na javni zmanjševalni ofertni licitaciji, ter je treba ponudbe vložiti do 31. maja do 10 dopoldne.

Za Binkošti posebni vlak v Trst

katerega priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji.

Prijave in informacije v

Izletni pisarni M. Okorn

Ljubljana — hotel »Slon« — Telefon št. 26-45.

Vhod iz Prešernove ulice.

Pri prijavi se plača samo 20 din za kol. potni list, ostali znesek za vožnjo pa najkasneje do 3. junija. Prijavite se čimprej, ker je število udeležencev omejeno

1 Združenje mesarjev in klobasičarjev v Ljubljani obvešča cenj. občinstvo, da bodo mesnice in mesarske stojnice ob nedeljah in praznikih odprte samo do 9 zj. v času od 22. t. m. do 30. IX.

1 Za letošnje košnje na posestvu Kolmanove ustanove ob Večni poti št. 1, naj interesi vložijo ponudbe z navedbo vsote pri gospodarskem oddelku mestnega poglavarstva, Beethovnova ul., soba št. 7, najkasneje do 26. t. m.

Maribor

m Za slovesno blagoslovitev temeljnega kamna nove bogoslovnice, ki se bo, kakor je bilo že sporočeno, vršila v nedeljo, dne 22. maja, na stavbišču pod Kalvarijo, vlada v Mariboru nedeljeno zanimanje. Na stavbišču je že postavljen šotor za mašo, ki jo bo služil prevz. g. knezoškof; tudi tribune za odlične goste, zastopnike uradov, duhovništvo, pevci in godba. — Za občinstvo je določen prostor na stavbišču ob Kalvarijskem hribu, odkoder je odprt razgled na celotno zgradbo, na obredni šotor, na tribune, tako da bodo mogli udeleženci točno slediti obredu blagoslovitve in vsem točkam sporeda, ki obsega sledeče točke: Ob 10 sv. maša; med sv. mašo poje zbor bogoslovcev. Po sv. maši glasbena točka godbe »Omladine«. Nato nagovor prevz. g. knezoškofa. Po nagovoru zapoje zbor bogoslovcev: »Ako Gospod ne zida hiše...«, psalm 126. — Prebere in podpisje se spominjska listina. Sledi obred blagoslovitve temeljnega kamna in vžidanja spominjske listine. Nato zbor bogoslovcev: Jenko; Molitev. — Cenjeno občinstvo se prosi, da med slovesnostjo samo skrbi za red in nekaljeni mir. — Mesto in okolica se k slovesnosti ponovno vabita.

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Mariboru

najstarejši zavod v Sloveniji se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela. Devizne in valutne transakcije izvršuje najkulantneje!

m Tovarna svile v Radvanju bo svoj obrat znatno povečala. Zgradili se bodo novi objekti ter se bo število tkalških stavev znatno povečalo.

m Protituberkulozna liga se obrača na vsa vodstva srednjih in ljudskih šol, ki so prejela listke, da čimprej zaključijo šolske zbirke ter naj nakažejo denar po vpisanih čekovni položnici ček. št. 11-615, ostanek dinarskih listkov pa pristojnemu okrajnemu glavarstvu v Maribor, levi ali desni breg, na naslov »Prosvetni razdelek«. Istotako naj blagovolijo vsi ostali, ki so prejeli pismene prošnje, da v lastnem delokrogu organizirajo nabiranje prispevkov, v prihodnjih dneh zaključiti te nabiralne akcije. Po prejemu zaključkov nabiralnih akcij bo Protituberkulozna liga podala javnosti poročilo o uspehu letošnjega protituberkuloznega tedna.

m SK Maraton. Pozivajo se sledeči atleti SSK Maratona, da se udeležijo v nedeljo tekmovalja SK Zelezničarja ob 9 dopoldne: Klugler, Pukl, Radko, Ante, Lužar, Vidic, Smerdel, Zibert, Dobnikar ml., Klančnik, Pukl, Filipič, Mraz, Bučinek, Verbošt, Markovt, Dobnikar st., Stojnskec, Hoš, Štruel, Marhel, Kokol.

Obleke

velika izbira - pri JAKOBU LAHU, Maribor.

m Pedagoška centrala ima v nedeljo 22. t. m. ob 10 dopoldne v slavnostni dvorani drž. učiteljskega občni zbor.

m Obrtno društvo v Mariboru priredi jutri, v nedeljo ob 9 na verandi pivovarne Union velike obrtniško zborovanje, na katerega vabi vse obrtnike in prijatelje obrtništva.

Iz zgodovine trg. organizacij

Občni zbor trgovskega društva Merkur — Manifestacija slovenskega trgovstva

Ljubljana, 20. maja. Sinoči je imela najstarejša slovenska trgovska organizacija: Trgovsko društvo »Merkur« svoj redni občni zbor, katerega je vodil dolgoletni predsednik društva g. dr. Fran Windischer.

Po pozdravu navzočih je bila poslana pozdravna brzojavka ministru trgovine in industrije g. dr. Milanu Vrbaniču. Nato pa je podal svoje predsedniško poročilo g. dr. Windischer. Iz tega poročila posnemamo tele glavne misli, ki so potrebne upoštevati:

Po dolgotrajnih prizadevanjih je prišlo do razširjenja pokojninskega zavarovanja nameščenec na vso državo. Pri tem se ponovno odpira vprašanje starostne preskrbe trgovinskih osebja. Kajti razmere v naši trgovini so se v zadnjih desetletjih temeljito izpremenile. Velik del uslužbencev v trgovinskih obratih se mora sprijazniti z mislijo, da ostane v službenem razmerju celo svojo delovno dobo. Ker se razumevanje za socialne dolžnosti hvalevredno širi, bi bilo potrebno zamudno ob uvedbi zakona o pokojninskem zavarovanju nadomestiti samo s privzetjem trgovinskih uslužbencev v območju Pokojninskega zavoda v Ljubljani, kamor te vrste nastavljenici po svoji izobrazbi, po načinu dela in življenja dejansko spadajo. S prevzetjem tega kroga zasebnih nameščenec bi bil delokrog Pokojninskega zavoda dosledno dopolnjen.

Iz zgodovine naših trgovskih organizacij

Dobrih 100 let sega nazaj stanovska organizacija ljubljanskih trgovcev, toda značaj te organizacije je bil dolga desetletja zgolj stanovski. Leta 1834 je bila namreč ustanovljena »Reprezentanca ljubljanskega trgovstva«. Leta 1881 je bil ustanovljen »Gremij trgovcev« kot prostovoljna organizacija večjih trgovcev (protokoliranih). Leta 1905 je prišel Gremij trgovcev v slovenske roke, leta 1907 pa je postal Gremij obvezna organizacija. Na pobudo slovenskega trgovskega društva Merkur je bila ustanovljena dne 10. aprila 1920 Zveza trgovskih gremijev in združenj, katere pravila je priredil dr. Windischer. Leta 1934 pa je bilo ustanovljeno Centralno predstavništvo vseh zvez trgovskih združenj v državi. Omeniti je še, da je bila leta 1922 ustanovljena s sodelovanjem Slovencev tudi Centrala industrijskih korporacij za vso državo.

V narodnem pogledu je ob prestopu v novo stoletje vladala velika tišina. Kdor je preživel v zrelih letih dogodke od tedaj do danes in pretehtal tedanje skromne razmere v primeri z današnjim stanjem, skoraj ne more verjeti, da je v tako kratki dobi prišlo do tako ogromne izpremembe. Največ je pripomogla neovirana razvojna možnost, ki jo je dala našemu gospodarstvu ustanovitve narodne države.

V zatišju in v kar očakovskih razmerah je bilo ustanovljeno Slovensko trg. društvo Merkur, ki je postalo takoj matično središče in ognjišče sestavne organizacije slovenske trgovine. Mlada organizacija je združevala v svoji sredi gospodarje in sodelavce iz vseh slovenskih dežel. Smoter je bil organizaciji razvoj, napredek in povzdiga slovenske trgovine in slovenskih trgovcev. Mlada organizacija se je dala takoj na delo in je izpreverila je predolgo nrtivilo z živahno stvaritveno borbenostjo. Ze ob petletnici društva so prišli prvi ljudje na dan s stvarnimi zahtevami na polju izobrazbe in šolstva, upoštevanja gospodarskih stanov v javnosti ter naprave gospodarskih ustanov, službe potrebnih domače trgovine. Ljubljanski pokret je pospeševalno in oplojevalno deloval na trgovce in sodelavce v drugih naših središčih izven Ljubljane.

Mnogo peripetij je doživelo društvo in po končani vojni je dalo gostoljubno streho vsem ljubljanskim trgovskim organizacijam v Liningerjevi hiši v Gradišču. V teh prostorih je potekla tudi zibelka »Trgovskemu listu«.

V mladi državi se je začelo živahno življenje po gremijih in združenjih, katerih mreža je postala popolna. Trgovsko društvo Merkur za Slovenijo se veseli tega napredka in razvoja, ki je utemeljen stvarno v novih razmerah. Ali je upravičena njegova želja, da potomci in nasledniki ne pozabijo na veliko probudno delo, ki ga je opravilo v težkih in čisto nevarnih razmerah kot buditelj in predhodnik Slovensko trgovsko društvo Merkur. Vsak slovenski trgovec naj po svojih močeh doprinese k temu, da očuvamo lepo in zaslužno tradicijo matične organizacije, ki je opravila veliko in zaslužno delo za napredek naše trgovine in povzdigo domačega trgovskega stanu.

Tri največje gospodarske manifestacije v Ljubljani

Prva velika manifestacija naših gospodarskih stanov, ki je vzbudila splošno pozornost v javnosti in močno učinkovala na poznejši razvoj ne samo v naši trgovini, marveč tudi v vsem našem gospodarstvu, je bil I. vseslovenski trgovski shod v Ljubljani 20. oktobra 1907, katerega je priredilo Slovensko trgovsko društvo Merkur. Odziv iz vseh slovenskih krajev je bil ogromen. Po svojem vseslovenskem značaju je obrnil nase tudi

pozornost krajevnih in centralnih državnih oblasti. Tedanji avstrijski trgovinski minister dr. Foit je poslal lastnoročno pozdravno pismo. Pozdravili so shod tudi drugi faktori. Številni govorniki, med katerimi so mnogi še živahno delovali na organizacijskem polju, so imeli poročila, ki se tičejo povzdiga naše trgovine, stanja našega trgovstva, potrebe strokovnega pouka, stanovske trgovske organizacije in njenih smotrov, stališča slovenskih trgovskih sodelavcev, zahtev našega trgovstva glede obrtnega zakona in osebno potrebne in pravilne uredbe sposobnostnega dokaza kot varovala za poklicno trgovino, o škodah detajlnega potovanja in krošnjarijenja.

Drugega močnega in epohalnega prireditve je bil II. vseslovenski trgovski shod, ki ga je v razgibanih časih po vojni priredilo Trgovsko društvo Merkur za Slovenijo v Ljubljani 11. aprila 1920 v veliki dvorani hotela Union. Tedaj so bili nevarni časi za poklicnega trgovca, ki je bil izpostavljen preganjanju in sramotnemu. Številno udeležencev je bilo ogromno: 1200. Po referatih, ki so obravnavali teme: »O trgovini in industriji« (poverjenik za javna dela inž. Dušan Serbec), »Organizacija našega trgovstva in pomen trgovine za naše gospodarstvo«, »Naša trgovina«, »Naloga gospodarske politike«, »Slovenski trgovci in obrtna zakonodaja«, »Naše trgovsko šolstvo«, »Naše zahteve glede prometa in carinske politike« so bile sprejete resolucije, ki predstavljajo sintezo tedanjih stanovskih zahtev in pravnici program za ureditev najvažnejših gospodarskih problemov v novi državi.

Ti dve razgibani manifestaciji je priredilo Trgovsko društvo Merkur v Ljubljani. Sedaj pa stojimo neposredno pred tretjo veliko manifestacijo ne samo slovenskega, ampak vsega jugoslovanskega trgovstva. Leta 1934 se je namreč ob prizadevnem sodelovanju g. Josipa Kavčiča ustanovilo Centralno predstavništvo jugoslovanskega trgovstva. To je sedaj sklicalo III. vseslovenski trgovski kongres v našo belo Ljubljano. To bo brez dvoma najmočnejša in najštevilnejša prireditve, kar so jih priredile trgovske organizacije v naši slovenski Ljubljani. Društvo Merkur se od srca veseli bližnje močnega in veličastne prireditve vsega našega trgovstva v Ljubljani. Prišli bodo v Ljubljano trgovci iz vse naše države, ki

gre v svojem gospodarskem razvoju čvrsto naprej. Tako velikega dogodka si niti v sanjah niso mogli misliti naši najboljši trgovski prvaki in vodniki, ki so utirali pred desetletji pot skromni in neobogljivi slovenski trgovini. Kdor pozna prejšnje razmere, dobi šele pravo sliko, kako daleč smo napredovali od skromnih začetkov, ko smo sloprav budili slovenskega trgovskega človeka k stanovski zavednosti in solidarnosti, pa do današnjih časov, ko je v svobodni državi organizirano vse trgovstvo Jugoslavije v strumni vedomi državni organizaciji, in bo sredi dela in skrbi rekel: Mi gremo naprej!

Govor predsednika dr. Windischerja je žel splošno dolgotrajno odobravanje.

Iz tajniškega poročila, ki ga je dal g. Anton Agnola, posnemamo, da je lani še nadalje uspešno delovala društvo poslovalnica za službe, ki je ena prvih, najstarejših naših posredovalnic. Na socialnem polju je bilo delo društva omogočeno z znatnim socialnim skladom, iz katerega je bilo lani podeljeno veliko število podpor. Nadalje je društvo priredilo dva uspešna jezikovna tečaja za nemščino in italijanščino ter tečaj za slovensko stenografijo, katere je skupno redno obiskovalo nad 200 oseb. Društvo je izdajalo svoje glasilo, mesečnik »Trgovski tovariš«, katerega ureja že nad 12 let g. Josip J. Kavčič, nadalje izdaja vsako leto tudi »Trgovski koledar« v uredništvu gosp. Zelenika. Po stanju na koncu leta je imelo društvo skupno 538 članov. G. tajnik se je spomnil tudi lani umrlega veletrgovca g. Feliksa Urbanca. Za društveni podpori sklad je zapustil v svoji oporoki zvesti član in odbornik društva g. Urbanec 10.000 din. Vsem darovalcem je izrekel iskreno zahvalo.

Poročilo o blaginjskem poslovanju je podal g. Josip Krek. Na osnovi poročila preglednikov računov, ki ga je podal g. Zelenik, je bil odboru dan absolutorij.

Pri volitvah je bil z aklamacijo zopet izvoljen za predsednika društva g. dr. Fr. Windischer v znak priznanja za njegovo veliko delo za društvo, za podpredsednika pa zopet gg. A. Smrkolj in A. Skrajnar. Nadalje so bili izvoljeni vsi dosedanjí društveni funkcionarji.

Občni zbor je nato sklenil imenovati dolgotrajnega blaginjskega društva g. Kreka za častnega člana. Pomočnik fin. ravnatelja v p. g. Spindler se je spomnil, kako težaven je bil položaj slovenskega trgovstva v predvojni letih in kako sta skupaj s predsednikom g. dr. Windischerjem izvedla volitve v tedanjo cenilno komisijo za osebno dohodnino, da so imeli Slovenci večino.

Bilanca Drž. hip. banke

Drž. hipotekarna banka objavlja svojo bilanco za 30. april, ki kaže tele glavne postavke v milij. din (v oklepajih stanje dne 31. marca 1938):

Aktiva: Gotovina in blaginjski zapiski Narodne banke 907,25 (868,5), posojila: na nepremičnine 1928,4 (1940,06), na dohodke in doklade 1408,5 (1415,65), vodnim zadržam 73,05 (73,06), lombardna 105,3 (109,4), menično-hipotekarna 86,5 (87,6), menična 54,4 (53,1), tek. račun fin. ministarstva 589,33 (634,54), razni tek. računi 368,05 (354,84), efekti rez. sklada 243,3 (243,3), efekti sklada za amortizacijo bančnih zgradb 12,66 (12,66), efekti sklada za zavarovanje bančnih zgradb 1,25 (1,25), vrednostni papirji 782,03 (758,55), nepremičnine 236,66 (238,0), razna aktiva 100,9 (87,7), bilančna vsota 6897,54 (6878,2), kavcije, garancije itd. 3171,5 (3156,1).

Pasiva: Samostojni skladi 595,9 (597,2), razni skladi 1540,7 (1541,85), glavnice javnih ustanov 457,2 (455,87), hranilne vloge 1469,46 (1457,13), tek. račun fin. ministarstva 77,6 (83,04), razni tek. računi 1195,55 (1220,8), zastavni listi in obveznice v obtoku 704,7 (693,25), predujmi in depoji bank 160,4 (166,15), rezervni sklad 205,94 (205,1), sklad za amortizacijo bančnih zgradb 50,57 (60,57), sklad za zavarovanje bančnih zgradb 1,25 (1,25), razna pasiva 428,3 (395,93).

Bilanca kaže, da so se v aprilu hranilne vloge še povečale za 12,3 milij. din, vloge v tek. računih pa so se zmanjšale za 24,35 milij. din. Narastel je tudi obtok zastavnih listov in obveznic.

Med aktivni se je zaradi zmanjšanja posojil, zlasti pa zaradi večje povečala likvidnost banke. Nadalje je banka z znatnimi vsotami intervenirala na trgu državnih papirjev, kar kaže njen povečani zaklad drž. papirjev. Drugih znatnejših sprememb ni bilo, kar kaže povečanje bilančne vsote za 19,3 milij. din.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 15. maj kaže tele eliko (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. maj 1938):

Aktiva: zlatu v blaginjah 1.799,8 (+ 8,0), zlatu v inozemstvu 26,0 (- 2,9), skupno 1.825,76 (+ 0,1) devize izven podlage 358,6 (- 39,6), kovani denar 438,36 (+ 16,46), posojila: menična 1.315,0 (- 2,05), lombardna 245,8 (- 0,1), skupno 1.560,8 (- 2,16), prejšnji predujmi državi 1.640,37 (+ 0,44), efekti rez. sklada 200,3 (+ 3,55), nepremičnine, Zavod za izdelavo bankovcev itd. 174,7 ((+ 10,8), razna aktiva 2.269,0 (+ 3,26).

Pasiva: bankovci v obt. 5.905,93 (- 45,44), drž. terjatve 53,8 (+ 15,26), žiroračuni 1.586,86 (+ 129,1), razni računi 956,8 (- 110,24), skupno obveznosti po vidu 2.597,0 (+ 34,4), razna pasiva 340,7 (+ 8,39).

je mariborsko gledališče vzbudilo v nas vseh pričanje resnobnega in hvalevrednega prizadevanja. To dejstvo vsekakor drži.

»Opero« Dalibor je glasbeno izoblikoval gledališki dirigent g. Lojze Herzog. Njegova zasluga je, da je bilo delo v celoti dokaj ubrano in izdelano v marsikateri potankosti. Dasi vemo, da je delovanje z orkestralnim aparatom združeno z velikimi denarnimi žrtvami, bi bilo vendar želiti, da bi sedaj, ko se je ustvarila nekakšna podlaga in možnost za stalnejšo in popolnejšo gojitelj gledališke glasbe, ves ansambel s svojim kapelnikom na čelu povečal svojo posebno pozornost muzikalno čim bolj dovršeni interpretaciji. Vobče n. pr. zelo močno še moti neubranost orkestra in njegova neskladnost s petjem na odru. V tem je čutili še eno glavnih pomanjkljivosti. Poglobljeno in resno delo bodoče sezone se bo moralo posvetiti predvsem popolnejšemu izoblikovanju glasbeno estetskih vrednot. Ponavljam, kar sem ob neki priliki že na tem mestu omenil: v takšnem delovanju bodo brez dvoma naši igralci našli več volje in smisla za uveljavljanje svojih pevskih in igralskih zmognosti; kajti tukaj se šele pričenja njihovo pravo poklicno torišče!

Režijski plati opere je posvetil g. Jože Kovič vse svoje velike zmognosti in ustvaril na odru videz v velike dimenzije se gibajočega življenja in razkošne zunanje oblike.

K posameznim pevskim vlogam bi na splošno omenili, da tudi naše soliste čaka v bodoče še težko, pa zato nič manj hvaležno delo. Če jim bo repertoar nudil primerne in zadostne prilike za uveljavljanje njihovih pevskih talentov, bo prva naloga ta, da bodo dramatični, odskri del svoje

vloge spravili v čim popolnejši harmonični sklad s pevsko partijo. Vprav v tem čutimo namreč zaenkrat še precej razkalanosti, ko posamezna vloga ni enakomerno in soglasno doživlja v igri in v muziki.

V naslovni vlogi »Dalibor« se je g. Belizar Sanein razmahnil v vseh svojih zmognostih, morda še bolj v pevskih kot v igralskih. Vloga se mu je očitno dobro prilagajala; podoba je, da tudi na svojem glasu pridobiva. Kralj Vladislav je pokazal g. Iva Anžlovarja tokrat v mnogo svetlejši luči kot pri Trubadurju. Glas mu je bil — posebno v prvem delu — mnogo bolj miren, poln in prijetno barvan; proti koncu je nekoliko na svojih vrednotah izgubljal. V njegovem nastopu si upravičeno lahko še obetamo lepih uspehov. Milada ge. Elfride Herzogove, A. G., je pevsko bolj ugajala kot v igri, ker je manj vzbudila dojem resnične doživljenjske. Gdč. Jelka Igličeva je uspešno podala vlogo Jitke; njen gibki glas je bil tudi dovolj prodoren, da je dominiral nad zborom. Živahni igri je mestoma morda manjkalo še nekaj občutenosti. Nad vse posrečeno je bilo gostovanje g. Avgusta Zivka v vlogi Vitka. Ugajal je njegov mehki in sočni tenor pa neprisiljeno naravna igra. Naj bi se še pogostje oglašil!

Jožar g. Pavla Koviča je bil prepričevalen in glasovno dokaj poln, le preveč temno barvan. — Budivoj g. Danila Gorinška je z rezkim basom dobro predstavil stroga poveljnika. Celotno sliko so spopolnili še gg. Šauperl in Kobilica kot sodnika in g. Verdonik kot Zdenkova prikazen.

Naj bi v novi sezoni uspešno letošnjemu pričetku opernih predstav ob podvojeni dobri volji in energiji sledili novi uspehi! Bb.

BENETKE
in njih
Mestni Kazino
dva izraza
en pomen
ROULETTE
TRENTÉ ET QUARANTE
BACCARA
TOUT VA
VSE LETO
ODPRTO

7% slab. posojilo 99,50 denar. — Delnice: Narodna banka 7300 denar, Priv. agrarna banka 230 denar, Trboveljska 200—205, Gutmann 60 do 62, Osješka livarna 150 denar, Jadranska plovba 370 denar, Oceania 600 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100,50—101 (100,50), agrariji 63,25—63,50 (63,50), vojna škoda promptna 484,75 do 485,25 (485, 484,75), za konec maja (484,50), begluške obveznice 93,25—93,75, dalm. agrariji 92,50—92,75, 4% sev. agrariji 63,75 denar, 7% Blerovo posojilo 95—95,25 (95, 94,75). — Delnice: Narodna banka 7350 blago, Priv. agrarna banka 234—235 (236, 233,50).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. 220—222, srem. 219 do 221, ban. 215—220, bač. potiska 221—224. Koruza bač. srem. 116—118, ban. 112—114. Moka bač. ban. Og. 320—330, 300—310, 280 do 290, 260—270, 230—240, 125—130, srem. slav. Og. 317,50—327,50, 297,50—307,50, 277,50 do 287,50, 257,50—267,50, 227,50—237,50, 125—130. Tendence lahka, promet slab.

Sombor. Pšenica bač., bač. okolica Sombor., gornja bač., srem., slav. 220—222,50, ban. 218—220, gornje ban. 202—222,50, bač. ladja kanal 220—224, bač. ladja Begej 224—226, bač., ban. šlep 223—228. Oves bač., srem., slav. 185—190. Koruza bač. srem. 115—117, bač. srem. junij 116—118, Moka bač. Og. 325—335, 305—315, 285—295, 265—275, 235—245, 125—130. Otrobi bač., srem. 117,50—122,50. — Fižol neizprem. Tendence lahka. Promet 55 in pol vag.

Celje

c »Izpit za življenje na celjskem odru. V torek 24. maja bo gostovala v celjskem gledališču ljubljanska drama s Švarčinovo dramo »Izpit za življenje«. Drama je imela v letošnji sezoni v Ljubljani največji uspeh. — Predstava je izven abonmaja in se bo pričela točno ob 8 zv. Vstopnice dobite v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c Krajevna protituberkulozna liga v Celju sporoča dodatno k svojemu razglasu radi kontrolne preiskave vsega prebivalstva, da opravlja protituberkulozni dispanzer v Celju brezplačne preiskave vsak dan od 8 do 10 popoldne. Poleg tega pa še na račun lige tudi vsak torek in petek od 2 do 3 popoldne. Ker je v popoldanskih urah velik naval in da se olajša delo ter da je možno posamezno osebo natančno preiskati, prosimo, da se prebivalstvo poslužuje protituberkuloznega dispanzerja v Celju v dopoldanskih urah.

c Kino Union: »Deklica s predmestja«. c Pomladansko gramozenje cest. Mestna občina celjska razpisuje oddajo navozov gramozna na sledeče občinske ceste: Cesta na Dobravo, na Sp. Hudinjo pri Spegliču, v Zavodni ob Voglajni od tovarne kvasa do železniškega križišča, pot od Dečkove ceste na okoliško pokopališče, za mestne ceste in ulice. Interesenti se vabijo, da predložijo pravilno kolokovane in izpopolnjene tiskovine, v mestnem oddelku za to pripravljene tiskovine za razvoj cele ali poljubne količine na podne ceste. Ponudbe je vložiti v zaprtih zavojih do 23. maja na mestnem poglavarstvu.

c Kino Metropol: Dances »Glavna priča« (Die Kranzengrün).

c Na Sp. Hudinji je umrla v 68. letu gostilničarka in posestnica Marija Brenkovič roj. Kranjc. Pogreb drage pokojnice bo danes ob pol 6 zvečer od doma na Sp. Hudinji na okoliško pokopališče. V mestnem zavetišču v Medlogu je umrla 82letna mestna reva Marija Hriberšek. Naj v miru počiva!

c Smrtna nesreča pri podiranju hiše. Na Turnem pri Slivnici se je v četrtek ob 2 popoldne pripetila smrtna nesreča. Pri Mastnakovi so podirali staro hišo. Predčasno pa se je zrušil strop in pokopal pod seboj 29-letnega delavca Jakoba Križnika. Revenča so takoj prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je takoj po prevozu izdihnil. Naj v miru počiva! Prizadetim svojem naše iskreno sožalje!

Ježica

Prosvetno društvo bo priredilo v drugi polovici maja ciklus poučno-zabavnih predavanj s sklopičnimi slikami ali filmom. Prvo tako predavanje bo drevi po šmarnicah. Predaval bo g. prof. Mlakar o deželi šmarničnega sonca. Pridrite!

Izlet na Korosko o binoklikih organizira naše Prosvetno društvo. Rok za prijavo do nedelje, 22. maja. Prijave sprejema predsednik društva in g. Ivan Jeromen iz Maie vasi. V soboto po predavanju (21. maja) bo tudi sestanek vseh udeležencev. Prijavite se, dokler je še čas!

Kulturni obzornik

Mariborsko gledališče: Smetana „Dalibor“

Z uprizoritvijo Smetanove opere »Dalibor«, prvič v Mariboru za 70 letnico krstne predstave, je mariborsko gledališče napravilo velik korak, da ne rečem skok v napreduku, če jo primerjamo z letošnjim nedavnim Trubadurjem. Kakor je na eni strani škoda, da se v dolgi vrsti zadnjih let naše gledališče ni moglo lotiti sličnega opernega dela in smo bili navezani le na željno pričakovana redka gostovanja Ljubljancev, tako moramo biti na drugi strani sedanjega uspeha z letošnjima operama Trubadurjem in Daliborom veseli. Navdaja nas upravičeno upanje, da bo v prihodnji sezoni šla gledališka uprava po sedanji poti dalje in posvečala vsa svoja sredstva ter moči čim popolnejši gojitvi istne opere, v kolikor ji bodo seveda okoliščine dopuščale.

Ko s tem menda zaključujemo letošnjo gledališko glasbeno sezono, si ne morem kaj, da bi ne apeliral na merodajne činitelje gledališkega repertoarja, da se v bodoče izognejo vsem neskladnostim, ki smo jih na tem mestu ponovno in ponovno morali podčrtavati, in naj posvetijo vso svojo pažnjo tistim vrednotam odrske umetnosti, ki bodo našemu gledališču dvignile tudi v operi in v operi ugled nadpovprečnega provincialnega malomeščanstva. Zlasti pri operi bi si nujno želeli nekoliko več umetnostnega okusa in čuta! Kakor rečeno: s svojimi zadnjimi glasbenimi predstavami

„Najsrečnejši dan mojega življenja“!

Kako je bil ustreljen
španski škof v Barbastru

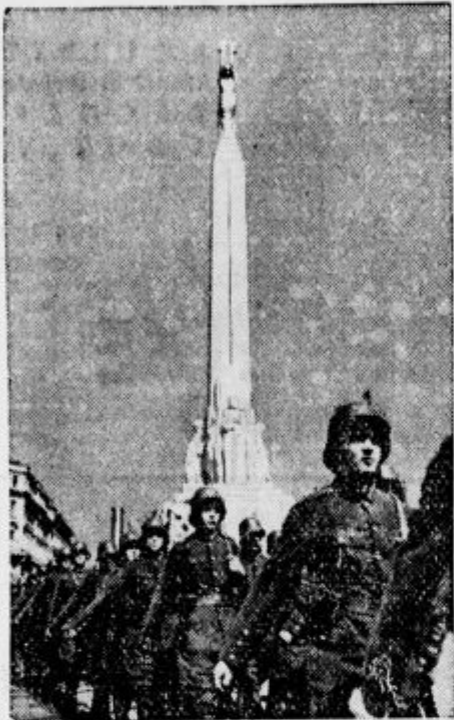
Med množičnimi mučeniki, ki jih je terjala španska državljanska vojna, je tudi častljiva pošlaka škofa v Barbastru, malem mestecu, ki so ga Francove čete šele pred kratkim zavzele in ga osvobodile rdečega terorja. Pred državljansko vojno je mesto Barbastru stelo 7000 prebivalcev, ko so sedaj beli zasedli mesto, so našli v njem samo še nekaj tisoč ljudi. Vsi drugi so postali žrtev svojega verskega ali narodnega prepričanja ter so končali pred rdečo sodnijo, če niso pravočasno kako pobegnili.

Med prvimi so v Barbastru rdeči prijeli in zaprli škofa starodavne katedrale, ki slovi po svojih čudovitih zakladih. S škofom vred so zaprli tudi vse njegove duhovnike. Prepeljali so jih v etar samostan, ki je bil spremenjen v ječo. Medtem pa so del dragocene stare cerkve z dinamitom vrgli v zrak, dragocenosti pa so pobrali ter jih odpeljali v Bar-

celono. Celih 7 dni so škofa in njegove duhovne soproste v tej samostanski ječi duševno in telesno mučili.

Cez sedem dni samih muk pa so v škofovo ječo prišli oboroženci, ki so škofu dejali, da »ga popeljejo malo na sprehod«. Povedali so to tako nazorno, da ni bilo nobenega dvoma več, kaj pomenijo take besede. Škof je na to povabil le odgovoril besede: »Vsemogočnega Boga prosimo, da bi odrešil Španijo. Kar pa se mene tiče, mi je današnji dan najsrečnejši vsega mojega življenja!«

Ko so škofa pripeljali pred zid, kjer ga je zadel smrtna krogla, je še spregovoril, vendar je njegov glas preglasila mednarodna himna. Pač pa so v njegovi smrtni celici v ječi našli v zid vpraskane te besede, ki jih je vpraskal s kosom lesa: »Odpustimo svojim sovražnikom. Kri mučenikov je semena novih kristjanov.«

Parada letonskih vojakov ob četrti obletnici vladanja sedanjega predsednika dr. Ulmanisa

Tehnična gimnazija

Češkoslovaški naučni minister dr. Franke je pred odsekom senata poročal, kako namerava češkoslovaška šolska uprava preurediti srednje šole.

Obisk na realkah se bo podaljšal na 8 let, saj tudi po drugih državah realci morajo po 8 let hoditi v šolo ter je drugod realka enakopravna z gimnazijo. V prvih treh razredih realke se bodo poučevali isti predmeti kakor na gimnaziji. Realca pa se ne bo več imenovala tako, marveč jo bodo imenovali tehnična gimnazija. Na tehničnih gimnazijah se bo tudi poučevala latinščina, seveda le kot prost predmet. Tisti dijaki tehnične gimnazije, ki so obiskovali tudi latinščino, se bodo potem smeli vpisati na univerzi tudi v medicino ali na pravno fakulteto. Drugi pa, ki ne bodo znali latinsko, se bodo mogli vpisati le na kako visoko tehnično šolo. Ta načrt sedaj obravnava posebna komisija strokovnjakov.

Vlak povozil starše in dva otroka

Iz Milana poročajo: Na nezavarovanem železniškem prehodu na progi Aosta-Turin je vlak zagrabil avtomobil, ki sta se v njem vozila mož in žena s 3 otroki. Vlak je nesrečni avto vlekel 200 metrov daleč za seboj. Ko so vlak ustavili, so izpod razvalin razbitega avtomobila mogli potegniti živega samo enega otroka, vse drugo je bilo mrtvo. Pa še nesrečni otrok je bil hudo poškodovan.

Avtomat za žganje pred 200 leti

Leta 1736 so na Angleškem uvedli tako velik davek na žganje, da so tako Anglijo skoro popolnoma streznili. Vendar pa si je prebivalstvo znalo pomagati, zaradi česar potem davek ni več bil tako uspešen kakor poprej. Kakšnih sredstev so se tedaj ljudje znali posluževati, nam priča star list iz leta 1738, ki poroča:

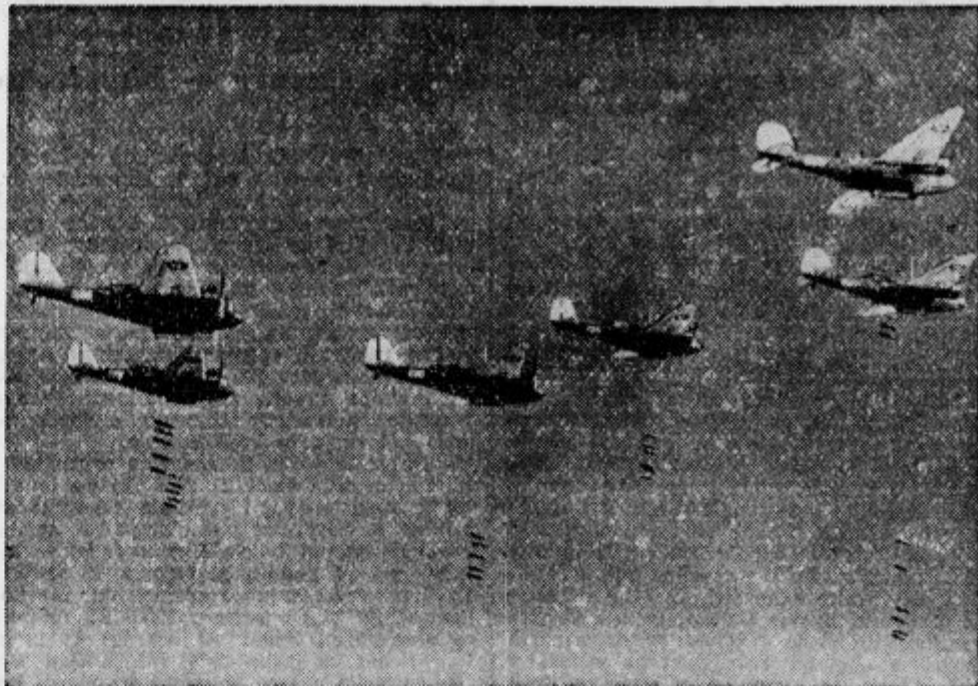
»Kakor poročajo iz Londona, skušajo tamkajšnji prodajalci žganja v brk tamkajšnji prepovedi skrivaj in zvijačno prodajati žganje, zlasti pa v soeski cerkve S. Gilles in v nekaterih drugih predmestjih. Ti ljudje imajo namreč zunanja vrata svoje hiše odprta, notranja pa so na vso moč zaklenjena. Če si torej kdo požel žganja, stopi kar v vežo in začne klicati: »Pus! Pus! Pus!«, kakor navadno kličemo mačke. Nato se od znotraj oglasi glas, ki pravi: »Miau! Miau! Miau!« Takoj za tem se v steni odpre odprtina, skozi katero se pokaže mal predal. V ta predal položi oni od zunaj svoj denar. Predal nato izgine, pa se kmalu spet prikaže s steklenico žganja. Steklenica je tolika, kolikor je bilo denarja položenega v predal. Kupec vzame iz predala steklenico z žganjem, ga popije in izgine. Tisti pa, ki je ravnal za »etroj«, ostane skrit in nihče ne ve, kdo je žganje prodajal.

Pet mrličev na širokem morju

Preteklo soboto je v luko Silvertown na Angleškem privozil iz Amerike popotniški parnik »City of Norfolk«, ki obsega 8000 ton. Takoj nato, ko je parnik pristal, so prihiteli na krov uradniki angleške policije, ki so začeli preiskovati umor, ki se je zgodil med vožnjo na parniku in ki je povzročil smrt štirih ljudi.

Na parniku je služil za kuharskega učenca mlad fant, ki je bil miren, priden in poslušen. Vsi so bili z njim zadovoljni. Menda v hipni blaznosti pa je fant z dolgim kuhinjskim nožem planil v kuharjevo kabino ter tamkaj drugega kuharja tako močno sunil z nožem v hrbet, da je bil ta takoj mrtov. Tisti hip se je fant najbrž zavedel, kaj je storil. Od strahu in groze je bil tako prepaden, da je ves blede planil s krvavim nožem na krov ter se nato zavil hudo čez ograjo v morje.

Dva moža posadke, ki sta videla dečka, ki je s krvavim nožem prihitel čez krov, sta planila do ograje za njim, da bi ga prijel. Vendar je bil fant urnejši in je planil v vodo, preden sta ga mogla ona dva zgrabiti. V tistem hipu je bil na ladji izdan znak, da je nekdo padel v morje. Ladjo so začeli ustavljati, obenem pa so že spuščali v morje re-

Slika iz velikih letalskih manevrov ameriškega letalstva: Težki ameriški bombniki mečejo svoj pogubonosni tovor

Princ Murat, potomec Napoleonovega generala

Te dni je v nekem pariškem sanatoriju umrl princ Joachim Napoleon Michel Murat. Rodil se je dne 6. avgusta leta 1885 kot šesti potomec Napoleonovega generala Murata. Kakor vsi njegovi predniki od prvega Murata naprej, se je tudi on po-ovetel vojaškemu stanu. Obiskoval je slovečo francosko vojaško šolo Saint-Cyr. Komaj pa je prišel iz vojaške šole in začel služiti v francoski armadi, je že postal invalid, kar pa ga ni oviralo, da se ne bi bil prostovoljno udeležil svetovne vojne, in sicer se je odlikoval pri obrambi Verduna. Tam je branil fort Sarpelles.

Ta Murat izvira naravnost iz rodovine tistega Napoleonovega maršala Murata, ki se je rodil leta

1767 in umrl leta 1815. Ta prvi Murat je bil poročen z najmlajšo Napoleonovo sestro Karlino. Napoleon ga je kot svojega svaka in zvestega generala postavil za neapeljskega kralja. Leta 1815 je bil ustreljen v Pizzo, ko se mu je ponesrečil pohod na Neapelj, ki ga je znova hotel zavzeti.

Tudi sedaj umrl Murat je bil, kakor njegov veliki prednik, v svaštvu z Napoleonovo rodovino ter si je silno prizadeval, da bi ta rodovina znova prišla na prestol. Bil je izobražen in bogat mož, ki je imel v javnem življenju precej vpliva. Bil je častni predsednik tistega društva, ki je njegova naloga skrbeli, da bi se dostojno vzdrževala tista hiša na otoku Svete Helene, kjer je umrl Napoleon Veliki. Hiša in zemljišče na Sv. Heleni je sicer lastnina francoske države, vendar morajo tudi zasebna društva venomer skrbeti, da se notranjost ne zanemari. Zato se je ta Murat z vso silo zavzemal za cilje društva, ki je imelo ta namen. Kot potomec velikega konjeniškega Napoleonovega generala je imel za svojo rodovinsko in častno dolžnost, da je povod in vedno pospeševal čiščenje velikega Napoleona.

Kakor rečeno, so Murati bogata rodovina. Imajo dve veliki graščini na Francoskem. Nekaj bratov in stricov sedaj umrlega Murata je pred vojno služilo tudi na dvoru ruskega carja. Rodovina Muratov je v večkratnem svaštvu z rodovino drugega Napoleonovega generala maršala Neyja, ki tudi še živi in je ugledna. Obe rodovini politično močno delujeta za bonapartiste, ki jih želita s svojimi privrženci napraviti na francoski prestol. To je znamenje, kako hvaležni so ti potomci generalov cesarja Napoleona. Saj so njihovi predniki sicer po svojem osebnem junaštvu, pa vendar po Napoleonovem priznanju prišli tako visoko. Poprej so bili preprosti kmetje.

Profesor: »Res ne morem razumeti, da nekateri ljudje ne vedo, koliko so stari. Zame je to zelo enostavno. Rodil sem se 3000 let po Sokratu, moja žena se je rodila 1800 let po smrti cesarja Tiberija, moja hčerka pa se je rodila 1500 let po velikem preseljevanju narodov.

»Vi res niste več zaročeni z Berto?«
»Res ne!«
»Kako se pa vam je to posrečilo?«
»Poročil sem se z njo!«

»Oh, Petrček, ne hodi mi preblizu severnega medveda, da se ne prehladiš!«

Velika nesreča na podzemski železnici

Pretekli torek, 17. t. m., popoldne se je v sredi Londona na podzemski železnici zgodila velika nesreča. Blizu postaje Charing-Cross sta trčila dva vlaka podzemne železnice, ki sta bila na-

bito polna ljudi. Takoj po nesreči so izvlekli iz podrtij ter prepeljali v bolnišnico 41 hudo poškodovanih potnikov, izmed katerih pa sta dva kmalu umrla. Na kraju nesreče pa je mrtvih obležalo 5 ljudi.

Ta nesreča na londonski podzemski železnici je največja, kar se ji je zgodilo, odkar so v Londonu zgradili podzemsko železnico. Doslej so vsega skupaj bile 4 nesreče. Prva se je zgodila meseca septembra leta 1912, na postaji Caledonian Road, druga leta 1932., meseca junija, na postaji Hammersmith, tretja meseca januarja leta 1935. med postajama Strand in Charing-Cross, četrta pa letos meseca marca med postajama Waterloo in Charing-Cross. Vsakokrat je bilo precej ljudi poškodovanih, vendar toliko, kolikor je bilo sedaj žrtev, jih še ni bilo nikoli. Zanimivo pa je, da je ta nesreča že tretja, ki se je zgodila blizu te postaje.

Na postaji Charing-Cross londonske podzemne železnice, kjer se je te dni zgodila velika nesreča, odnašajo ranjence v reševalne avtomobile

Štev. 134.

Nepričakovano svidenje

Poln hvaležnosti je Jud pokleknil pred Locksleya. Ta pa mu je robato zaklical: »Pusti take reči, človek! Mi Sasi ne prenašamo takih jutroviskih navad. Raje kleči pred Bogom!«

»Da, tako stori!« se je vtaknil prior. »Jaz pa bom morda za tvojo hčer mogel kaj storiti.«

»Da, ti Jud, spadaš prav za prav k prekletemu ljudstvu.« je znova spregovoril Locksley, »da pa znaš kdaj tudi ti kaj dobrega storiti, sem sam skušil. Nekoč si sprejel v svojo hišo nekoga izmed naših ljudi, ki je bil ranjen in zaeledovan. Ko se je pozdravil in se poslavljaj, si mu dal še popotnico na pot. Tega ti ne bomo pozabili.«

»Torej sem vendar le imel prav,« je odgovoril Izak. »Ves čas si se mi zdel znan. Sedaj vem, kdo si. Ti si Diccon, loko-strelec!«

»Da, jaz sem Diccon, in Locksley mi je tudi ime, pa še drugače me imenujejo. S tisto dobroto, ki si mi jo takrat skazal,

svojega kapitala nisi preslabo naložil. Sedaj pa se raje drži priorja. Menda ti je več za čast svoje hčere, kakor pa za svoje zlato. Če mi dovoliš, se bom še jaz sporazumel s priorjem.

Locksley je poklical priorja. Kmalu sta bila dogovorjena.

: OB NAVZOČNOSTI DEVETIH NARODOV :

MEDNARODNI MLADINSKI TABOR V LJUBLJANI • OD 26. DO 29. JUNJA 1938

Mogočen bo slavnostni sprevod

Tudi zunanje priprave na velike taborne dni so v polnem teku. Do podrobnosti so že izdelani načrti za dekoracijo posameznih vidnih točk, tako za Stadion sam, za tribuno, za godbeni paviljon, za tribuno na Miklošičevi cesti, za dvorano hotela Uniona, za gledališče in za železniško postajo. Tudi Ljubljanski grad bo primerno dekoriran in ponoči razsvetljen. Nekatera poslopja, katerih bodo za časa tabornih dni stanovali inozemci, bodo okrašena z zastavami njihovih držav. Višek zunanjega sijaja pa bo dosežen v mogočnem slavnostnem sprevodu. Zbirališče za ta sprevod se bo nahajalo predvsem na Resljevi cesti, dalje v Strelški ulici ter na prostorih okrog Jugoslovanske tiskarne. Izhodišče sprevoda bo na Mesnem trgu. Šel bo spre-

vod Pred škofijo, dalje po Stritarjevi ulici na Marijin trg, po Miklošičevi cesti, kjer bo predvidoma defilacija, nato bo zavil na Masarykovo cesto, dalje na Dunajsko in po njej pred Stadion. Vhod v Stadion bo skozi glavni portal na Dunajski cesti. Baza sprevoda bo 10.000 domačega organiziranega članstva in približno 500 kolesarjev. Ta sprevod bo dolg več kot pet kilometrov in bo mimohod trajal približno poldrugo uro. Mnogo bo v tem sprevodu tudi konjenikov; posebna skupina bodo konjeniki, ki bodo nosili vsak po eno zastavo sodelujočih narodov. V sprevodu bodo tudi velike skupine narodnih noš. Da bo razpoloženje še svečaneje, bodo v sprevodu igrali tudi številne godbe. Kakor vse kaže, bo ta sprevod med najpomembnejšimi, kar jih je bila Ljubljana sploh kdaj videla.

Sport

Praško športno pismo

V zadnjih tednih smo imeli v Pragi več športnih prireditvev, na katerih so sodelovali tudi Jugoslovani. Predvsem sta bili dve, in sicer boksarsko ter sabljaško prvenstvo Male zveze. Ti tekmovalci sta izpadli za Jugoslovane zelo slabo, kajti na obeh smo si priborili zadnje mesto. Romuni so bili obakrat prvi, Čehoslovaki pa drugi. V obeh tekmovanjih so bili pri sestavi jugoslovanske vrste favorizirani Zagrebčani na škodo Slovencev. Vpraševali smo se, čemu v boksarskem tekmovanju ni nastopal prvak Male zveze Ipavec iz Maribora, zakaj je Baloh moral v Pragi sedeti med občinstvom. Njegovo mesto je bilo vsekakor v ringu, saj si je ta simpatični »jugoslovanski Schmeling«, kakor so ga imenovali praške športne rubrike, sigurno zaslužil naslov reprezentanta z učinkovitim porazom favoriziranega reprezentativa Hladnega na izbirnih tekmah v Jugoslaviji. Borbe so pokazale pri nekaterih parih zelo dober boj. Posebno je ugajal mladi Krleža, ki je bil dvakrat groggy v boju z Romunom, pa je v tretjem kolu sijajno napadal, seveda zgubljenih točk ni mogel nadoknaditi. Jurkovića so imenovali praški žurnalisti »divji mož«. Takoj v začetku vsake borbe je besno napadal, seveda se je pri tem krepko izmučil ter je proti tehnično dobri boxerjem v nadaljnjih rundah podlegel. Edino prvenstvo Male zveze je priboril Jugoslovijec Pollak, kateri je boksal previdno, napadalen pa ni bil. Tekmovanje je pokazalo, da jugoslovanska ekipa mora najti vsekakor prilagoditve za pogostejša mednarodna srečanja, kajti le ta način se bo pri razmeroma dobrih močeh dvignila forma ter izkušnost naših boxerjev. Romuni so boksal na čisto, njihova ekipa je stalno na turnejah. Čehoslovaki so imeli dobro sestavljeno moštvo, posebno Nekolny v težki kategoriji je ugajal. Publiko nekatere odločitve sodnikov niso ugajale, ter je v enem primeru s četrtinam zvižganjem hoteli izsiliti zmago svojega ljubljana. Opazovali smo pri tem seveda tudi severni temperament, kateri prav gotovo ni v tem primeru zaostajal za balkanskim.

Nasprotno se je tekmovanje v sabljanjenju pokazalo v prav lepi luči. Seveda je temu prisostvovala samo tako zvana boljša publika, kakršna pač spada na tako prireditvev. Sabljaška vzgoja tudi zahteva precej samozatajevanja ter priznanja uspeha nasprotniku. V vseh treh reprezentancah je bilo po nekaj Mažurčanov in Židov. Vidi se, da je to panoga, kjer sta ta dva naroda doma. Naši so se proti Romunom borili boljše kot proti Čehoslovakom. Od Slovencev so tekmovali inž. Marion, Pengov ter Ferlan. Inž. Marion je prišel šele proti koncu v formo, dobil je dve zelo lepi zmagi. V borbi s floretom pa je zatajil. Toda na račun »objektivnosti« ga je stranski sodnik — Jugoslovian — neobjektivno oskodoval v borbi s sabljo za odločilno točko in s tem seveda tudi za medaljno zmago. Vsekakor bi si zaslužil vsaj po uspehu v sablji postavitev v državno reprezentanco za svetovno prvenstvo v Pieštanyh, znanem zdravilišču na Slovaškem. Le naklonjenost slovenskih mecenov je omogočila v zadnjem momentu udeležbo inž. Mariona ter Pengova na svetovnem prvenstvu, in sicer v borbi sramežnikov. Tudi to ponašanje voditeljev iz Zagreba je pokazalo, da je skrajni čas, da se napravi v tem oziru red, t. j., da bodo Jugoslavijo zastopali res najboljši, ne pa v škodo boljše zastopanja jugoslovanskega športa nekaki favoriziranci.

Te dni je bilo damsko tenis-tekmovanje za po-

kal Nj. Vis. kraljice Marije med češkoslovaško in jugoslovansko ekipo. Zmagale so Čehoslovakinje v razmerju 1:4. Edino zmago si je priborila Kovačeva. Tekmovanje sploh ni bilo objavljeno v časopisih. Vidi se, da se je vodstvo češkoslovaške teniške federacije balo, da ne bi prišlo do izpada publike proti jugoslovanskim tekmovalkam v revanš za zagrebske dogodke ob priliki tekme za Dawisov pokal med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Ta dogodek je silno razburil praško časopisje, posebno pa bulvarno. Seveda glas ulice je bil za nas zelo porazen, toda ni merodajen. Objektivni novinarji so obsojali Menzlov ponašanje, poudarjali so pa tudi, da je kriv porazu nasprotni vodja češkoslovaške ekipe, ki se je izkazal kot elab politik. Da se pa zgražajo nad delom zagrebske teniške publike, pa je nam Slovencem razumljivo iz gostovanj naših nogometnih moštev v Zagrebu.

V nedeljo, 15. t. m., je bilo na Masarykovem stadionu, kjer bo vsesokolski zlet, motociklistično tekmovanje s krasno udeležbo. Naš Starič, pravilno njegov motor je zatajil. V Pragi naš simpatični borec nima sreče. Pred leti mu je na istem tekmovanju počila vrečica. Uspeh je le v tolažilni dirki, kjer si je priboril drugo mesto. Zaslužil si je prvo, pa mu je štarter dal prepozno znak. Tekmovanje je bilo namreč v handicapu, ker so štartale tri skupine različno močnih motorjev naenkrat. Publika je glasno zahtevala ponovitev štarta, toda vodstvo ji ni ugodilo. Zmagoval je večinoma Nemec Gunzenhauser, ki je vozil na odličnem češkoslovaškem motociklu »Jawa«, specialki seveda. S. K.

Sabljaški turnir Male antante v Pragi

Praga, dne 15. maja.

Na pobudo Čehoslovaške Zveze se je letos prvič vršilo tekmovanje Male antante v sabljanju. Udeležili so se ga poleg Čehov še Romuni in Jugoslovani.

Jugoslovanska reprezentanca je prispela v Prago v ponedeljek zjutraj. Na kolodvoru so nas čakali funkcionarji češke Zveze. Po prisrčnem sprejemu smo se odpeljali v Stefanikov dom, kjer smo stanovali skupaj z romunsko reprezentanco. V torek popoldne smo si z avtomobrom ogledali znamenitosti Prage, ki je brez dvoma eno najlepših mest v Evropi. V sredo popoldne je bil sprejem na magistratu, popoldne pa so se začela tekmovanja in sicer najprej v floretu. Tu smo imeli največ izgledov, da kaj dobimo. Zrebr je doletel za prvi dvoboj nas in Čeha. Naša ekipa je bila sestavljena: Tretinjak, Mažuranič, Pengov in inž. Marion. Zgubili smo z rezultatom 10:6. Tehnično smo bili vsekakor boljše od Čehov, toda oni so stari rutinirani borilci, ki imajo že nič koliko tekmovanj za seboj. Takoj nato smo šli proti Romunom. Tu je naš kapetan nekoliko izmenjal ekipo in sicer je postavil dve rezervi. Mesto inž. Mariona in Pengova sta tekmovala inž. Arnštein in Ferlan. To pa se je izkazalo za pogrešno, ker smo izgubili proti Romunom s 13:3.

Italijani, ki so res najboljši borilci na svetu, postavijo vedno svoje prvo moštvo, čeprav imajo rezerve ravno tako dobre. Pri nas, ko že itak manjka dobrih borilcev, pa postavijo rezerve in sicer samo zato, da bo lahko nastopil en Zagrebčan več. Sicer se pa k sestavi naših ekip še vrnemo! Sledil je meč Romunija : Češkoslovaška, ki se je končal ob 10 zvečer z zmago Romunije z

Hugo Wast:

52

Zlato večnega Juda

»Kaj hoče povedati s temi ugankami?« je vprašal Jehuda Migdal nepotrpežljivo in vznemirjeno.

Blumen je nadaljeval:

»Nekega dne se bo človeštvo čudilo, da je nekoč bil čas, ko se je dalo zapirati v to judovsko ječo predodgovor o zlato. Zdelo se mu bo nerazumljivo in nepojmljivo kriza, karšna je sedanja, kriza, v kateri je svet ohranil in celo pomnožil vse svoje izdelovalne sile, pa je kljub temu živel po pasje in poginjal od ubožstva, delal za polovico cene, zaradi tega, ker smo mi potegnili iz obtoka v velikih množinah zlato, ki so ga naši učenjaki zaradili za podlago vesoljnega denarstva.

Aron Gutgold, ki je imel revmatizem, je zmeraj nosil v žepu obkladek. Dejali so mu, da je to dobro. Potegnili je obkladek iz žepa in ga postavil na mizo. Njegovi prijatelji so že poznali to njegovo navado. Vzkliknil je:

»Dobro je, kar praviš, Zaharitas. Toda ne razumemo te. Kaj hočeš reči s tem, »Moev božji?« Blumen je nadaljeval, kakor da govori sam s seboj.

»Pohali smo svet iz krize v krizo, da bi pomnožili in povečali moč zlata, ker so naši nenejaki dokazali, da blagoslanje to moč zmanjšuje...« »Seveda!« je zadovoljno poskočil Jehuda Migdal. »Zakaj v blagoslanju je povsod dosti kredita. Kredit vsebuje tisoč oblik denarja: papirje, čeke, menice. Vse to nadomestuje zlato. Toda ali veš, kaj to dokazuje? Ne tega, da je Kaha! šel predaleč, marveč to, da so krščanski narodi do kraja podili.

»Tudi tebe, Jehuda, prav nič ne razumem!« je zarjovel Gutgold.

Poljak se ni brigal zanj in je nadaljeval:

»Kristjani imajo živalski mozeg. Niso bili spo-

sobni, da bi iznašli denar, ki bi jih rešil naše oblasti. In sprejeli so celo v svoje knjige o politični ekonomiji, da bodi merilo za vse blago, kar ga izdelujejo, drugo blago, ki ga sami nimajo in čigar vrednost vsak dan sproti določa naša hiša v Londonu.«

»Pravilno!« je vzkliknil Blumen. Migdala je to privzgodilo, da je kar žarel in je nadaljeval: »Če ti, Zytynski, nekega dne povzročiš, da pade cena žitu, ni zaradi tega Gutgold prišeljen, da poceni svoje pivo in Wolko ne, da poceni svojo volno. Toda kadar Rheingoldi dvignejo ceno zlata, potisnejo z enim samim udarcem navzdol ceno za vse blago, ki ga plačujejo z zlatom.«

Spogledal se je z Blumenom in mu rekel: »In ti, roš, si povedal bedariljo. Možgani gojimov niso sposobni, da bi iznašli umetno zlato. To bi lahko storil samo Jud, a ta se bo tega varoval.«

Leon Zytynski si je začel nalahno gladiti brado.

Halevy je zaradi svojega nekdanjega posla imel nekaj znanja iz kemije in je rekel:

»Ni to nova misel, izdelovalci zlata. Temu ali onemu se je to tudi že posrečilo. Toda gram tega umetnega zlata velja petkrat ali šestkrat toliko kakor gram naravnega zlata, zaradi oglja in surovina in dela, ki je za to potrebno.«

Blumen je vprašal drugič: »In če bi umetno zlato veljalo manj kakor svinec, kaj bi se zgodilo?«

Vsi so se zamislili.

Zytynski si je vlekli še naprej svoje kociče. Kadar je kateri izpušil, jo je pogledal proti oknu, kakor da bi upal, da bo v njej našel zlato.

Gutgold je spet dobil sposobnost za španščino in zdelo se mu je, da je dobro, če vpraša:

»Ta iznajditelj, ali misli svojo iznajdbo skrivati, da jo bo izkoristil trgovsko?«

»Ne. Upajmo, da bo to učenjak, ki ga ne zanima drugo kakor slava. Razglasil bo svoje navodilo na vse štiri vetrove in prej kakor v treh me-

Kupimo

Koleselj

rabljen, dobro ohranjen, ali voz na peresih za zaprego enega konja, za uporabljanje hribovitih cest - bi takoj kupil. — Opis in naslov poslati: Mihael Doberšek, p. Loka pri Zumu, Dolgi potok št. 39 (K)

Razno

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS, REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-5

Pralnica — Svetlolikalnica

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor

Aleksandrova cesta št. 48 kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE 3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRŽAV PRODAJA SREČK državne razr. loterije

Sirite »Slovenca!«

9:7. Ta rezultat je precej iznenadil, ker so bili favoriti za prvo mesto Čehi. Plasman moštev v floretu je torej po vrstnem redu: 1. Romunija, 2. Češkoslovaška, 3. Jugoslavija.

Drugi dan, v četrtek popoldne, se je vršilo tekmovanje v epju in sicer v sabljaškem klubu »Riegl«. Po dosedanjih rezultatih, bi morali biti prvi Čehi, vendar so pa Romuni v prvem meču proti Čehom zmagali z tesnim rezultatom 8:7, ena borba je bila neodločena in torej ne šteje. Tako so si Romuni že priborili prvo mesto, ker so zmagali že v dveh orožjih. Po tem boju je nastopila Jugoslavija proti Romuniji in zgubila z 9:7. Tu so se naši borilci še dosti dobro držali, ker so Romuni v tem orožju zelo močni. Tretji dvoboj je bil Jugoslavija : Češkoslovaška. Jugoslovanska ekipa je popolnoma odpovedala in izgubila s 14:2. Plasman moštev v epju je torej isti kot v floretu 1. Romunija, 2. Češkoslovaška, 3. Jugoslavija.

Popoldne se je vršilo tekmovanje v sablji v Tyrševem domu. Kot prva je nastopila Jugoslavija proti Romuniji. V tem orožju so bili favoriti Romuni, saj so lansko leto na svetovnem prvenstvu v Parizu zasedli četrto mesto. Naša ekipa je bila sestavljena po rezultatih državnega prvenstva: Tretinjak, Ladany, Radović in inž. Marion. Naši sabljaši so se borili odlično, posebno Tretinjak in inž. Marion in se do zadnje borbe ni moglo reči, kdo bo zmagal. Z zadnjim bojem, ki ga je dobila Romunija smo zopet zgubili z 9:7. Škoda da Ladany ni dobil nobene borbe. Proti Čehom se je izmenjal Ladany z Weissom. Vendar pa so naši borci razen inž. Mariona zopet odpovedali. Rezultat 11:5 za Čeha. Sledil je najboljši napet dvoboj med Romuni in Čehi. Po hudih borbah so zmagali Čehi samo za razliko dobljenih zadetkov. Po številu dobljenih in zgubljenih borb so bili z Romuni enaki 8:8. Plasman v sablji je torej naslednji: 1. Čehoslovaška, 2. Romunija in 3. Jugoslavija.

Rezultat turnirja Male antante v vseh treh orožjih je po točkah sledeč: prva Romunija 5 točk, 2. Čehoslovaška 4 točke, 3. Jugoslavija.

Po končanem turnirju je bil v Stefanikovem domu banket, kjer so Čehi dali za spomin romunski in jugoslovanski ekipi krasno izdelan bro-

sech ne bo več na evetu laboratorija, ki ne bi izdeloval zlata na tone.

Jehuda Migdal je rekel:

»Če bi bil tak človek na svetu, bi ga bilo treba prisiliti k molku.«

»Kako?«

»In ti roš, še izprašuješ? Kako? Toda takega človeka ni.«

Blumen se je vrnil na svoje prvo vprašanje.

»Tvoja je, da mi poveš, kaj bi se zgodilo, če bi danes izvedeli, da se lahko izdeluje zlato na tone po ceni svinec.«

Halevy je odgovoril:

»Če bi bil iznajditelj Jud...«

»Ni Jud, je kristjan in sovražil Jude...«

»Toda saj imate veliko kristjanov, ki sovražijo Jude, a jih brez pomisleka posnemajo, kadar gre za posle. Če misli ta iznajditelj izkoristiti stvar trgovsko...«

»Sem že povedal, kako jo bo izkoristil. Objavi bo svoje navodilo v dnevnih in prej kakor v treh mesecih bosta Gutgoldova dva milijona šterlingov vredna toliko kakor dvajset ali trideset ton svinec, ki velja 15.000 papirnatih pesosov.«

Počasi!« je ugovarjal Halevy. »Če zlato izgubi svojo ceno, ne bodo naši bankovci, ki zanje jamči zlato v državni banki, vredni nič. In Gutgoldova ne bosta svojega evince marala dati niti za dve sto milijonov tega berakaške papirja. To se pravi, da ne bo izgubil, marveč dobil.«

In začel se je grozno smeati.

»Toda e temi dve sto milijoni ne bo mogoče kupiti niti hleba kruha, kakor je bilo z bilijoni nemških mark leta 1923.«

Jehuda Migdal je vprašal:

»Hočeš reči, da vsi bankovci, za katere jamči zlato, ne bodo veljani nič? Toda argentinski papirnat denar ima poleg zlata v državni banki kot jamstvo še podpis vlade. In ta bo svojemu podpisu zmeraj delala čast.«

Blumen, ki je vso noč mislil o tem, je vzkliknil:

DIH POMLADI!

Izbrati nežen ton, ki odgovarja Vaši lepoti in podčrtava nje čar, ni več problem. Z vstvaritvijo 12 čudežnih nijans pudra, je COTY uresničil željo žena celega sveta. Puder COTY je najfinejša zmes izbranih in z dolгим laboratorijskim postopanjem oplemenjenih preparatov za nego lepote. To je zares tisti puder visoke kvalitete, ki si ga Vi želite. Pojdite še danes k svojemu parfumerju ter izberite puder COTY, katerega proizvod je splošno znan, vedno znamenit, nepremenen in nudi jamstvo za sam proizvod.

Mala skatlja Din 12—
Srednja „ Din 20—
Velika „ Din 36—
(plus mestna trošarina)

nast relief mesta Prage. Vsi tekmovalci pa so dobili lepe spominske kolajne.

Drugo leto bo turnir Male antante v Romuniji, tretje leto pa pri nas na Bledu ali pa v Rogški Slatini.

Takoj po turnirju Male antante se je pričelo v Pieštanyh svetovno prvenstvo v sabljanju. Jugoslavija se prvotno ni nameravala udeležiti tega prvenstva. Z ozirom na prijateljske stike s Češkoslovaško pa je Zveza naknadno sklenila poslati na prvenstvo samo floretske ekipo. Tu pa so se zopet enkrat Zagrebčani izkazali, ker je kapetan Dr. Pintarič mesto prvega moštva, v katerem bi morala biti tudi inž. Marion in Pengov, postavil v ekipo mesto teh dveh dve rezervi in sicer inž. Arnšteina in pa Ferlana, za kar pa nikakor ni bil upravičen. Po rezultatih turnirja Male zveze bi morali namreč iti trije Ilirijani in dva Zagrebčana, to jim pa ni šlo v račun. Kapetan Dr. Pintarič se je izrazil proti drugim borilec, da z Ljubljancami ne bo hodil na vizitec. Ilirija je protestirala, vendar pa to ni nič pomagalo. Vsekakor pa bo treba enkrat pri nas odpraviti te nezdružive športne razmere.

O svetovnem prvenstvu v Pieštanyh bomo še poročali.

P. M.

VDK

Tajne deklisnih krožkov izpolnite prijave in jih takoj vrnite!

Vaja za rajalni pohod članic bo v nedeljo 22. maja na Stadionu ob 8. Prosimo točnosti! Vaja za rajalni pohod mladenk je ob 16 popoldne. Vaja za rajalni pohod je za vse članice in mladenke ljubljenskega okrožja obvezna!

V nedeljo 22. maja ob 9 so na Stadionu pokusne tekme vrst članic in mladenk.

Sestanek sodniškega zbora in pomočnice je danes v soboto ob osmih zvečer v telovadnici Vzajemne zavarovalnice.

Vse članice, povabljenе za petek, so naprosene, da se zglasijo na Stadionu v nedeljo 22. maja ob 8 zjutraj.

Sv. mašo opravite pred prihodom na Stadion! — Bog živi!

»Hm! Vlada bo že delala čast svojemu podpisu, toda ker je konec koncev objubila samo, da bo za vsak papirnat pesos plačala toliko in toliko gramov zlata, jo vse skupaj ne bo veljalo nič, saj bo zlato manj vredno kakor sol...«

Halevy je dejal:

»To se pravi, da bo potem sedanjí denar izginil.«

»Da.«

»Treba bo pač iznajti drug denar, za katerega bo jamčilo na primer žito ali zemlja ali hiše, kakor jamčijo za posojila.«

»Najbrž...«

»In to bo vzelo ugled vladam in jih spodneslo.«

Blumen je ugovarjal:

»Ne! Prav nasprotno bo. To bo vse države osvobodilo, ker bodo s prgišči soli plačale vse svoje dolgovе. Rešilo bo vse zasebne dolžnike, ki bodo prav tako plačali svojim upnikom. To bo polom za izposojevalce in še posebej za judovsko bančništvo. To bo propad za Kaha!, ki bo izgubil orodje za ovladovanje sveta.«

Premisljaj! so trenutek molče.

Potem je Lazar Wolko pripomnil:

»Živec vojne je zlato in če bo uničeno zlato, bodo vojne nemogoče.«

Blumen je ugovarjal:

»Vojne bodo zmeraj. Narodnostne vojne, vojne za neodvisnost, verske vojne. Toda te vojne bodo vojevali z drugim orožjem in drugim denarjem. A ta denar ne bo v naših rokah in vojni posli ne bodo naši.«

Gutgold je vzkliknil:

»Saj smo v kraljestvu domišljije! Ne zlato, ne pivo, ne bosta izgubila vrednosti, dokler bo svet stal!«

Jehuda Migdal pa je zavpil besno:

»Ne. Smo v kraljestvu bogokletstva! In ti roš, ki govoriš o propadu Kaha!, kakor da je to odvisno od volje ljudi, si preklinjal Boga!«

Nikdar na zrak brez mene!

Pomladanski zrak močno vpliva tudi na Vašo kožo. Zato jo dobro namažite s kremo NIVEA, preden greste na zrak. To krepeča kožo, jo dela zdravo in ji daje mladostno svežost. Zakaj Eucerit vsebuje edino le NIVEA!

129

Razpis službe direktorja Oficirske zadrage

Oficirska zadruga v Beogradu sprejme direktorja, poznavalca in organizatorja dela v banki, zavarovanju, trgovini, nakupu in prodaji blaga in administraciji. Ponudijo se lahko osebe s fakultetno izobrazbo (pravna fakulteta s trgovsko akademijo, abiturientskim tečajem ali z enakovredno strokovno šolo) ali s strokovno šolo enako fakulteti. Službeno razmerje se uredi s pogodbo za dve leti v smislu obrtnega zakona. Direktor mora položiti kavejco v znesku 100.000 din v gotovini ali z od države garantiranimi vrednostnimi papirji.

Interesenti, kateri so večji in sposobni in reflektirajo na to službo, naj pošljejo pismeno ponudbo Glavnemu odboru Oficirske zadrage v Beogradu najkasneje do 5. junija 1938 s podatki in dokumenti o državljanstvu, o dovršeni šoli, kje in koliko časa so službovali v slični službi, starosti, koliko jezikov obvladajo, npr. stvarno spretnostjo in na kakšno mesečno plačo reflektirajo. Druhih pogojev ni. V prošnji označite točen naslov.

Nabava furnirja-lepenke

Dne 7. junija 1938 ob 11 dopoldne bo v štabu zrakoplovne vojske (soba št. 14, pritličje) druga javna ofertalna licitacija za nabavo furnirja-lepenke iz javorja in breze

v vsem po pogojih prve licitacije, izvedenosti, da so količine nekoliko nižanje.

Pogoje je mogoče videti ob delavnikih od 8 do 13 pri dežurnem častniku tega štaba ali pa kupiti za 40 din.

Kavejca za naše državljane 5%, za tuje 10%, se položi pri blagajni agencije Državne hipotekarne banke v Zemunu do 10 na dan licitacije.

Iz materialnega oddelka štaba zrakoplovne vojske BMT br. 7872 od 13. maja 1938.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentlovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. - Za plamene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Mesarskega pomočnika

(sekača), vojašine prostega in neoženjenega, sprejme Ivan Javornik, Ljubljana, Domobranska 7. (b)

Servirko

perfektno, in prav tako sobarico - sprejemno za boljši manjši pension na Gorenjskem. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Gračina« št. 8019 (b)

Prodajalko

zanesljivo, agilno in izvežbano v elektrotehnični stroki, sprejemno. Samo pismene ponudbe z navedbo dosedanje prakse nasloviti na: »Elektroindustrija« d. d., Ljubljana, Gospodarska c. št. 13. (b)

Službe iščejo

Trgovski pomočnik

mešane stroke, dobi takoj službo. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod št. 460. (a)

Vajenci

Učenko

za trgovino elektrotehnične stroke, razumno in pridno, sprejemno. Ponudbe nasloviti na: »Elektroindustrija« d. d., Ljubljana, Gospodarska cesta 13. (v)

Prodamo

Novosti vseh oblačil

šport, kamgarn obleke, perilo itd. - najceneje: Presker, Ljubljana. (1)

Kolesarji!

Pred nakupom si oglejte tudi naša kolesa v Javnem skladišču Turk, Kotnikova 12, poleg elektrarne, Jerše Leo (1)

Za potovanje

se priporoča vse vrste kovčgov, aktovk, nahrbtnikov itd. v veliki izbiri Ivan Kravos

Maribor, Aleksandrova 13

»BRENNABOR«

dvokolesa so svetovnega slovesa! Modelov odličnih izbira bogata pri

KLEINDIENST & POSCH

Maribor, Aleksandrova 44

Po ponovno znižanih

cenah, zaradi selitve, se prodaja še ostala zaloga železnine in steklenine, steklena vetrinca, inventar, stelaže in stavbni les. - B. Zilič, Ljubljana, Tyrševa cesta 11, vhod s Figorčevega dvorišča. (1)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36

(nasproti Gospodarske zveze)

Svilene srajce moške

Din 36,-

damske bluze

Din 16,-

močne svilene nogavice

Din 10,-

in razno drugo modno blago prodaja po priznanih nizkih cenah

„ZORA“

Ljubljana, Koroška c. 30

Trgovci imajo znaten popust. Obiščite nas in preizkušajte se o naših nizkih cenah, da boste lahko povečali svoj zaslužek.

KODAK
98
dinarjev
format 6x9cm
DOBI SE
V VSEH FOTOTRGOVINAH

CHAMPION DAJE MOČ

Glavno zastopstvo in zaloga:
Robert Weinberger, Zagreb, Gundulićeva ulica 16.

IZBIRA NI TEŽKA

kačar je treba določiti časopis v katerem naj oglašuje trgovci ali obrtniki. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel zagotovo v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENE«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča.

Kam pa kam?

Da ne pozabite!

V nedeljo, dne 22. maja vsi v Zadržku k. Jeriha. Tam priredi delavsko glasbeno društvo celodnevno nagradno kegljanje in ob 19 pevski koncert. Pavrtak z avtobusom. - Nasvidenje.

Posedstva

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obračunski posredovalec - Cesta 29 oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Vila

z enim večjim in tremi manjšimi stanovanji in stranskimi prostori ter lepim sadnim in zelenjavnim vrtnom - naprodaj. - Del kupnine prevzem hipoteke, 6% obresti. Lepa sončna lega. V bližini ljudska sola in gimnazija. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8017 (p)

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH!

OBČUTEK SVEŽOSTI OB PREBUJENJU

Ali je ugoden občutek, kadar se prebudimo jutraj s čudovito odpočitimi in medlimi udi! Z nekaj kapljic kolinske vode »Soir de Paris« Vas osveži, pokrepi in ponovno oživi. Ta čudovita tekočina je dvojno parfimirana z vonjem znamenitega parfema »Soir de Paris« od Bourjois-a, ki ga Vi tako ljubite.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

Javna zahvala

Dolžnost mi je, da se tem potom najkrenjele zahvalim g. dr. O. Bajcu, asistentu kirurškega oddelka, primariju dr. R. Blumauerju za strokovno in uspešno izvršeno težko operacijo, ki me je usposobila, da zopet hodim normalno in brez bolečin.

IVANKA SEMROV,
posestnica, Hotedriča.

Zahtevajte povsod naš list!

Vsak kupec

AXO KOLESA

je zavarovan proti nezgodi za

Din 10.000,-

Oglejte si lepo zalogo modernih, lepo in solidno izdelanih AXO koles pri

H. SUTTNER - Ljubljana - Aleksandrova c. 6

Zahtevajte brezplačen cenik! Ugodni plačilni pogoji!

DAMSKÉ POLETNE OBLEKE

perilne za dom od din **48,-** naprej
svilene in volnene od " **120,-** "
sportna krila in bluze od " **38,-** "
pisarniške klot halje od " **65,-** "
jutranje halje od " **70,-** "
damske pidžame od " **60,-** "
otroške obleke i. t. d. — nudi v veliki izbiri

F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta 29

KOSTUME, PLAŠČE IN OBLEKE
IZDELUJEMO TUDI PO MERI V NAJKRAJŠEM ČASU!

V naših krajih so že od nekdaj najbolj

znana **STYRIA**

ta kolesa še danes izdelujejo v isti znani

stari kvaliteti

ki so jih naše biciklistične generacije spoznale kot najboljše in nedosegljive

Za sezono 1938 prinaša

STYRIA

nove modele v kromirani izdelavi

Dobijo se v vseh strokovnih trgovinah

Glavno zastopstvo:

»RE-KO«, Julij Rosenberger, Zagreb, Račkoga 10

dobro
obrit —
dobre
volje

ROT BART

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, part. oddelek, Zagreb.

ZAHVALA

V globoki žalosti, ki nas je zadela ob priliki izgube naše dobre mamice, sestre, tašče in nonce, gospe

KASTANATOS ELENI
(tašče g. Haviček Franč)

smo bili deležni od blizu in daleč sočutja in tolažbe. Zahvaljujemo se tem potom najprizrenejše vsem, g. prot. Budimiroviću za častno spremstvo, pevcem za žalostinke, vsem darovalcem vencev, kopkov in cvetja ter znanem in prijateljem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremlili na poti do mesta večnega počitka. Iskrena hvala znanecem (kam), ki so neutrudno bili ob smrtni postelji in nas tolažili.

V imenu žalujočih: HAVIČEK FRAN, Ljubljana, Podgorica, Skadar, Tirana, Draz.

NAZNANILO. Parastos — maša za dušnico — za pokojno bo to nedeljo v pravoslavni cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ob 11.15 dopoldne.

Naš predobri soprog in očka

FRANC CANKAR

nas je po dolgi in težki bolezni, previden s tolažili sv. vere, za vedno zapustil. Pogreb bo v soboto, dne 21. maja ob štirih popoldne iz hiše Tržaška cesta 47/1. na viško pokopališče.

Zalujoča soproga Leopoldina in otroci Svetozar, Blago, Tatjana in Milena.